

Medfinansieret af
Den Europæiske Union

Partnerskabsaftale mellem Danmark og Europa-Kommissionen vedrørende de europæiske struktur- og investeringsfonde 2021-2027

CCI	2021DK16FFPA001
Titel	Partnerskabsaftale mellem Danmark og Europa-Kommissionen vedrørende de europæiske struktur- og investeringsfonde 2021-2027
Version	
Første år	2021
Sidste år	2027
Nummer på Kommissionens afgørelse	C(2022) 3305 final
Dato for Kommissionens afgørelse	25. maj 2022

Partnerskabsaftale mellem Danmark og Europa-Kommissionen vedrørende de europæiske struktur- og investeringsfonde 2021-2027	1
1. Udvalgelse af politikmålsætninger og Fonden for Retfærdig Omstillings specifikke målsætning	3
2. Politikvalg, koordinering og komplementaritet	11
Et sammendrag af politikvalgene og de vigtigste forventede resultater for hver af de fonde, der er omfattet af partnerskabsaftalen	11
Koordinering, afgrænsning og komplementaritet mellem fondene samt koordinering mellem nationale og regionale programmer	21
Komplementaritet og synergi mellem de fonde, der er omfattet af partnerskabsaftalen, IGFV og andre EU-instrumenter	24
3. Bidrag til budgetgarantien under InvestEU med begrundelse	31
4. Overførsler	32
4.1. Overførsler mellem regionskategorier	32
4.2. Overførsler til instrumenter under direkte eller indirekte forvaltning	32
4.3. Overførsler mellem EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden og til en anden fond eller andre fonde	33
4.4. Overførsel af midler fra EFRU og ESF+ som supplerende støtte til Fonden for Retfærdig Omstilling med begrundelse	34
4.5. Overførsler fra europæisk territorialt samarbejde til investeringer i beskæftigelse og vækst	34
5. Form for EU-bidrag til teknisk bistand	37
6. Tematisk koncentration	37
6.1.	37
6.2.	37
7. Foreløbig finansiel tildeling fra hver af de fonde, der er omfattet af partnerskabsaftalen pr. politikmålsætning, FRO's specifikke målsætning og teknisk bistand, på nationalt plan og på regionalt plan, hvis det er relevant	38
8. Fortegnelse over planlagte programmer under de fonde, der er omfattet af partnerskabsaftalen, med de respektive foreløbige finansielle tildelinger pr. fond og de tilsvarende nationale bidrag pr. regionskategori	47
9. Et sammendrag af de påtænkte aktioner med henblik på at styrke den administrative kapacitet til gennemførelse af de fonde, der er omfattet af partnerskabsaftalen	48
10. En integreret tilgang til håndtering af de demografiske udfordringer og/eller specifikke behov i regioner og områder (hvis det er relevant)	49
11. Et sammendrag af vurderingen af, om de relevante grundforudsætninger er opfyldt, jf. artikel 15 og bilag III og IV (valgfrit)	50
12. Foreløbigt klimabidragsmål	50

1. Udvælgelse af politikmålsætninger og Fonden for Retfærdig Omstillings specifikke målsætning

Tabel 1: Udvælgelse af politikmålsætninger og Fonden for Retfærdig Omstillings (FRO) specifikke målsætning med begrundelse

Udvalgt målsætning	Program	Fond	Begrundelse for udvælgelse af en politikmålsætning eller FRO's specifikke målsætning
<p>PO1: ET MERE KONKURRENCE-DYGTIGT OG INTELLIGENT EU-ROPA VED AT FREMME INNOVATIV OG INTELLIGENT ØKONOMISK OMSTILLING OG REGIONAL IKT-KONNEKTIVITET</p>	<p>Nationalt program for EU's Regionalfond Danmark</p>	<p>Regionalfonden</p>	<p>Det er en landespecifik henstilling, at Danmark anvender en andel af midlerne på politisk målsætning 1.</p> <p>Kommissionen har i 2020 anbefalet Danmark at målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, bæredygtig transport samt forskning og innovation. Avanceret produktion, digitale teknologier, miljøteknologi energiteknologi samt maritime erhverv og logistik er udpeget som danske områder for intelligent specialisering 2020-2023.</p> <p>I international sammenhæng hører Danmark til blandt de rigeste lande, og i 2020 var Danmark blandt de ti mest velstående lande i OECD (målt ved bruttonationalprodukt pr. indbygger). Den relativt høje velstand i Danmark skyldes især en høj produktivitet, mens arbejdsudbuddet (målt i timer pr. indbygger) ligger noget under OECD-gennemsnittet.</p> <p>Danmark er et af de mest digitale lande i verden ifølge Erhvervsministeriets <i>Redegørelse om Danmarks Digitale Vækst 2021</i>. Eksempelvis viser en opgørelse fra Eurostat, at Danmark i 2020 var det tredje mest digitale samfund i EU, kun overgået af Finland og Sverige. Danmark lå dog nr. 1 ved <i>Redegørelse om Danmarks Digitale Vækst 2019</i>. Den solide position er et resultat af gode grundforudsætninger for digital omstilling som fx en veludbygget digital infrastruktur, en offentlig sektor, som er blandt de mest digitale i verden, og et højt grundniveau for digitale kompetencer i befolkningen.</p> <p>Danmark ligger dog lidt efter sammenlignelige lande, når det kommer til anvendelsen af mere avanceret digital teknologi som kunstig intelligens og "Internet of Things". Der er også tegn på, at sammenlignelige lande er længere fremme på avancerede digitale kompetencer og har en højere tilgængelighed af fx IT-specialister. Når det gælder anvendelsen af mere avancerede teknologier, er forskellen mellem små og store virksomheder blevet større de senere år. Der kan således være behov for indsatser, der får SMV'erne tilstrækkeligt i gang med digital omstilling. I en international sammenhæng er de danske SMV'er dog generelt mere digitale end EU-gennemsnittet.</p> <p>Som det fremgår af Europa-Kommissionens landerapport fra 2019 har Danmark behov for at investere i yderligere digitalisering af SMV'erne, men også behov for at investere i udviklingen af nye digitale løsninger.</p>

Udvalgt målsætning	Program	Fond	Begrundelse for udvælgelse af en politikmålsætning eller FRO's specifikke målsætning
			<p>Danske virksomheder er langt fremme, når det gælder de basale digitale teknologier (fx regnskab, administration, salg og drift) og anvendelse af industrirobotter.</p> <p>På den baggrund anvendes Regionalfondene i 2021-2027 først og fremmest til at investere i udviklingen af nye digitale teknologier og i SMV'ernes anvendelse af avancerede teknologier, herunder de digitale. Danske virksomheders generelt høje digitale niveau udvikles og understøttes også gennem Regionalfondene ved investeringer i nye offentlige, digitale løsninger til gavn for SMV'er.</p> <p>Innovation inden for grøn og digital omstilling er afgørende for at sikre bæredygtig vækst og dermed bidrage til jobskabelsen. Bæredygtig vækst forudsætter prioritering af naturbaserede løsninger og iagttagelse af nøgleprincippet <i>energieffektivitet først</i>, som skal garantere en sikker, bæredygtig, konkurrencedygtig og prisoverkommelig energiforsyning i EU.</p> <p>Danske SMV'er har behov for at få styrket deres konkurrenceevne gennem øget innovation, digitalisering og grøn omstilling, hvilket understøttes af socialfondsprogrammets fokus på bl.a. grønne og digitale kompetencer.</p> <p>Internationalt samarbejde er et vigtigt element i såvel innovation som øget vækst. SMV'er har brug for hjælp og rådgivning for at kunne indgå i frugtbare samarbejder på tværs af landegrænser.</p> <p>Danmark er en betydende søfartsnation, og Det Blå Danmark er blandt frontløberne for den grønne omstilling af søfarten i både Danmark og globalt. Erhvervet beskæftiger direkte ca. 60.000 i Danmark og 4,5 mio. i EU og eksporterer for knap 300 mia. kr. om året. Både regeringen og erhvervet arbejder for klimaneutral søfart i 2050. Dette afspejles også i Danmarks strategi for intelligent specialisering 2020-2023, hvor maritime erhverv og logistik er udpeget som område for intelligent specialisering sammen med bl.a. energiteknologi, miljøteknologi samt fødevarer og bioressourcer.</p> <p>Der er regionale forskelle i Danmark. Region Hovedstaden har oplevet den kraftigste vækst i produktiviteten fra 2009 til 2019. Produktivitetsudviklingen i Region Sjælland ligger lidt under Region Hovedstaden, men højere end landsgennemsnittet. Region Midtjylland, Region Syddanmark og Region Nordjylland ligger under landsgennemsnittet, hvad angår udvikling i produktivitet i 2009-2019.</p> <p>Region Sjælland har det laveste BNP pr. indbygger, bl.a. som følge af pendlingsmønstre til Region Hovedstaden, og regionen er den eneste overgangsregion i Danmark. Både erhvervsindkomsten pr. indbygger og produktivitetsvæksten 2009-2019 er lavere i Region Nordjylland end i Region Sjælland.</p> <p>Andelen af innovative virksomheder er lidt større i Region Hovedstaden og Region Midtjylland end i de øvrige regioner. Virksomheder i Region Hovedstaden har de største udgifter til innovation relativt til BNP, mens Region Sjællands virksomheder har de laveste. Region Nordjylland ligger også noget under landsgennemsnittet.</p>

Udvalgt målsætning	Program	Fond	Begrundelse for udvælgelse af en politikmålsætning eller FRO's specifikke målsætning
<p>PO2: ET GRØNNERE OG ROBUST EUROPA MED EN KULSTOFFATTIG OMSTILLING TIL EN KULSTOFNEUTRAL ØKONOMI VED AT FREMME EN REN OG FAIR ENERGIOMSTILLING, INVESTERING I DE GRØNNE OG BLÅ ØKONOMIER, DEN CIRKULÆRE ØKONOMI, MODVIRKNING AF OG TILPASNING TIL KLIMAFORANDRINGER, RISIKOFØREBYGGELSE OG -STYRING SAMT BÆREDYGTIG MOBILITET I BYER</p>	<p>Nationalt program for EU's Regionalfond Danmark</p>	<p>Regionalfonden</p>	<p>Det er en landespecifik henstilling, at Danmark fremmer innovation, særligt blandt SMV'er. Det følger af forordningen, at Danmark skal anvende mindst 30 pct. af regionalfondsmidlerne på initiativer under politisk mål 2.</p> <p>Danmark blev også i 2020 anbefalet at målrette investeringer mod den grønne omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, bæredygtig transport samt forskning og innovation.</p> <p>Danmarks nationale klima- og energiplan peger på behovet for at investere i udviklingen af nye teknologier og løsninger, hvis regeringens mål om 70 pct. reduktion af CO₂-udledningen skal nås.</p> <p>Det er afgørende for indfrielsen af EU's og Danmarks ambitiøse klimamål, at der bliver sat fart på den grønne omstilling. Særligt SMV'erne har brug for en hjælpende hånd til at se potentialerne for grøn omstilling og særligt reduktion af materialeforbrug og affald. Her kan socialfondsprogrammet bidrage med at sikre, at der er den nødvendige kvalificerede arbejdskraft til stede for at styrke SMV'ernes grønne omstilling.</p> <p>Omstilling til cirkulær økonomi er en nødvendighed for at nå de klimamål, Danmark har forpligtet sig til, og regeringen har mål om mindre affald, bedre udnyttelse af naturressourcerne samt mere og bedre genanvendelse.</p> <p>I stedet skal naturressourcerne bruges bedre og upcycles til nye, bæredygtige materialer og produkter. Det kan fx ske gennem udvikling af en cirkulær, bæredygtig bioøkonomi, hvor biologisk materiale produceres bæredygtigt, forarbejdes gennem bl.a. bioraffinering og anvendes til en række formål med høj samfundsøkonomisk gevinst, herunder højværdiprodukter. Dette skal ske på en måde, der fremmer den cirkulære økonomi, ved bl.a. at sikre genbrug, genanvendelse samt recirkulering af næringsstoffer. Optimal anvendelse af biologiske affalds-, rest- og sidestrømme spiller en central rolle, da det kan medvirke til at mindske efterspørgslen efter nye, virgine biomasser – og dermed reducere presset på naturressourcerne. De små og mellemstore virksomheder spiller her en vigtig rolle i at bidrage til den fælles indsats for at løse klimaudfordringerne. Det gælder både udvikling af nye, grønne produkter og services, men også når vi skal gentænke og tilpasse eksisterende produkter og services til cirkulær økonomi. Danmark har en innovativ tilgang til grøn omstilling, der skal bidrage til at bekæmpe miljø- og klimaforandringerne.</p> <p>For at fremme den grønne omstilling af SMV'er er der behov for at understøtte udviklingen af nye cirkulære samarbejdsformer og værdikæder, herunder bæredygtig bioøkonomi. Det indebærer både samarbejde mellem virksomheder, men også samarbejde mellem SMV'er og andre aktører såsom myndigheder, forsyningsselskaber og videninstitutioner.</p>
<p>PO2: ET GRØNNERE OG ROBUST EUROPA</p>	<p>Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet</p>	<p>Hav- og Fiskerifonden</p>	<p>I overensstemmelse med målsætningerne i EU's strategier, herunder særligt den grønne pagt og Danmarks ambitiøse klimamål, skal fiskeri- og akvakulturerhvervene være en del af den grønne omstilling og udvikling og afprøvning af grønne teknologier skal understøttes.</p>

Udvalgt målsætning	Program	Fond	Begrundelse for udvælgelse af en politikmålsætning eller FRO's specifikke målsætning
<p>MED EN KULSTOFFATTIG OMSTILLING TIL EN KULSTOFNEUTRAL ØKONOMI VED AT FREMME</p> <p>EN REN OG FAIR ENERGIOMSTILLING, INVESTERING I DE GRØNNE OG BLÅ ØKONOMIER, DEN CIRKULÆRE ØKONOMI, MODVIRKNING AF OG TILPASNING TIL KLIMAFORANDRINGER, RISIKOFOREBYGGELSE OG -STYRING SAMT BÆREDYGTIG MOBILITET I BYER</p>			<p>Der er brug for klimavenlige fødevarer. Hav-, Fiskeri- og Akvakultur-programmet vil understøtte miljøeffektiv akvakultur og udbredelse af miljøeffektive teknologier i produktionen (recirkulationsteknologi) samt lavtrod fisk (skaldyr og tang) akvakultur og herved også bidrage til EU's Fra Jord til Bord-strategi.</p> <p>Natur, miljø, vækst og beskæftigelse skal sikres i både land og by, herunder gennem genopretning, marin innovation og viden samt fremme af det danske kystfiskeri.</p> <p>Erhvervets bidrag til gennemførelse af den fælles fiskeripolitik målsætninger understøttes med bl.a. Hav-, Fiskeri- og Akvakultur-programmets støtte til forberedelse og gennemførelse af produktions- og afsætningsplaner.</p>
<p>PO2: ET GRØNNERE OG ROBUST EUROPA MED EN KULSTOFFATTIG OMSTILLING TIL EN KULSTOFNEUTRAL ØKONOMI VED AT FREMME</p>	<p>Nationalt program for EU's Fond for Retfærdig Omstilling Danmark</p>	<p>Fonden for Retfærdig Omstilling</p>	<p>Europa-Kommissionen har peget på Nordjylland som en mulig støtteberettiget landsdel under Fonden for Retfærdig Omstilling, idet CO₂-udledninger koncentreret i regionens cementindustri ligger langt over gennemsnittet i EU. Det er vurderingen fra EU-Kommissionen, at sektoren vil skulle foretage en betydelig omlægning af sine industriprocesser, hvilket risikerer at få negative følger for de ansatte i produktionen og kan påvirke underleverandører og økonomien i området. For at kunne bevare arbejdspladserne i den energiintensive industri er det derfor nødvendigt at understøtte nedbringelsen af drivhusgasudledningen, og der er behov for at opbygge en grøn erhvervsinfrastruktur for CO₂-fangst- og lagring samt udvikle teknologien til bl.a. anvendelse af indfanget CO₂.</p>

Udvalgt målsætning	Program	Fond	Begrundelse for udvælgelse af en politikmålsætning eller FRO's specifikke målsætning
EN REN OG FAIR ENERGIOMSTILLING, INVESTERING I DE GRØNNE OG BLÅ ØKONOMIER, DEN CIRKULÆRE ØKONOMI, MODVIRKNING AF OG TILPASNING TIL KLIMAFORANDRINGER, RISIKOFOREBYGGELSE OG -STYRING SAMT BÆREDYGTIG MOBILITET I BYER			<p>Kommissionen har som landespecifik anbefaling identificeret et behov for investeringer i tiltag, der gør den regionale økonomi mere moderne og konkurrencedygtig gennem økonomisk diversificering og omskoling og aktiv inklusion af arbejdstagere og jobsøgende.</p> <p>Danmarks nationale klima- og energiplan peger på behovet for at investere i udviklingen af nye teknologier og løsninger, herunder teknologier inden for cirkulær økonomi og grøn omstilling generelt, hvis regeringens mål om 70 pct. reduktion af CO₂-udledningen skal nås.</p> <p>Regeringen har sammen med et bredt flertal i Folketinget indgået aftale om Nordsøens fremtid, hvor indvindingen af olie og gas udfases frem mod 2050. Nordsøen rummer store potentialer for at lagre CO₂ i tidligere olie- og gasreservoirer og kan understøtte Danmarks grønne omstilling og vejen mod 70 pct. reduktionsmålet og målet om klimaneutralitet i 2050. Samtidig rummer CCS-projekter potentiale for at understøtte beskæftigelse i samme lokalområde og inden for samme faggrupper, som olie- og gassektoren.</p> <p>Midlerne fra Fonden for Retfærdig Omstilling skal på den baggrund bidrage til at give regioner og mennesker mulighed for at håndtere de sociale, beskæftigelsesmæssige, økonomiske og miljømæssige virkninger af omstillingen til Unionens 2030-mål for energi og klima og en klimaneutral økonomi i Unionen senest i 2050 på grundlag af Parisaftalen.</p>
PO4: ET MERE SOCIALT OG INKLUSIVT EU-ROPA - GENNEMFØRELSE AF DEN EUROPÆISKE SØJLE FOR SOCIALE RETTIGHEDER	Nationalt program for EU's Socialfond Plus Danmark	Socialfonden	<p>Det er en landespecifik henstilling, at Danmark anvender socialfondsmidlerne på politisk målsætning 4, herunder at der fokuseres på at inkludere de mest udsatte på arbejdsmarkedet og afhjælpe manglen på sundhedspersonale. Desuden henstilles det, at Danmark anvender socialfondsmidlerne på at øge kvaliteten, effektiviteten og arbejdsmarkedsrelevansen af uddannelse, fleksibel opkvalificering og omskoling under hensyntagen til digitale kvalifikationer samt opgradering af de grundlæggende kvalifikationer hos den voksne befolkning, herunder ændrede kvalifikationskrav som følge af den grønne omstilling og pandemien.</p> <p>Det samlede arbejdsudbud er størst i Region Hovedstaden. Det kan både tilskrives et relativt højt arbejdsudbud pr. beskæftiget og en høj erhvervsfrekvens i forhold til de øvrige regioner, jf. Figur 6. Det samlede arbejdsudbud er relativt lavt i Region Syddanmark i forhold til de øvrige regioner, hvilket især skyldes en lav erhvervsfrekvens.</p> <p>I EU's handlingsplan for den europæiske søjle for sociale rettigheder fastsættes tre overordnede mål for beskæftigelse, efteruddannelse og social inklusion. Det danske socialfondsprogram plus vil imødekomme og understøtte ovennævnte landespecifikke henstillinger og bidrage til EU's fælles mål som formuleret i handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder. Navnlig på områderne for uddannelse, livslang læring, ligestilling og social inklusion af udsatte borgere.</p>

Udvalgt målsætning	Program	Fond	Begrundelse for udvælgelse af en politikmålsætning eller FRO's specifikke målsætning
			<p>Socialfonden Plus bidrager med sit fokus på individets udviklingspotentiale og borgerens mulighed for meningsfuldt at deltage på arbejdsmarkedet eller have et tilhørsforhold til virksomheder via indsatser med social inklusion for øje.</p> <p>Virksomhedernes efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft skal både imødekommes ved at løfte arbejdsstyrkens formelle uddannelsesniveau og via målrettet opkvalificering og omskoling af ledige og beskæftigede personer med øje for den grønne og digitale omstilling.</p> <p>Iværksættere medvirker til at skabe vækst og arbejdspladser, ligesom de bidrager med innovation og fornyelse, der kan udfordre det etablerede erhvervsliv og dermed skærpe eksisterende virksomheders konkurrenceevne. Det er derfor vigtigt, at der er en kontinuerlig tilgang af nye virksomheder. De vigtigste udfordringer vedrørende iværksætteri i Danmark knytter sig til etableringsrate og vækst.</p> <p>Det er af stor menneskelig værdi for de udsatte borgere, der står uden for arbejdsmarkedet at få en tilknytning til arbejdsmarkedet. Det vurderes, at større inklusion af borgere på kanten af arbejdsmarkedet både kan bidrage til borgerens selvforsørgelse og tilhørsforhold til arbejdsmarkedet. Inklusion kan desuden bidrage til virksomhedernes adgang til værdifuld arbejdskraft og gøre arbejdspladser mere rummelige ved at hjælpe udsatte medborgere på vej. Det følger af forordningen, at Danmark skal anvende mindst 25 pct. af socialfondsmidlerne på social inklusion-indsatser. Social innovation er en del af arbejdet med at inkludere sociale udsatte borgere. Social innovation handler om udviklingen og gennemførelsen af nye ideer, der på én og samme tid opfylder sociale behov og skaber nye sociale sammenhænge og samarbejdsforbindelser mellem forskellige aktører og kulturer. Fokus er på skabe social bæredygtige og inkluderende løsninger, der udover at løse sociale behov ligeledes skaber en positiv forandring i livsbetingelserne for dem, der har behovet.</p> <p>Uddannelse ruste de unge til fremtidens udfordringer og bidrager til en bæredygtig udvikling, så regionerne udvikler sig grønt, innovativt og med muligheder for alle. Uddannelse er et centralt tema i de regionale udviklingsstrategier. En bred uddannelsesdækning gør en region mere attraktiv i relation til bosætning og den regionale udvikling. Det er derfor indgået en aftale mellem regeringen og Danske Regioner om, at regionerne får indstillingsretten over 20 pct. af socialfondsmidlerne.</p> <p>Den Europæiske Socialfond Plus udmønter initiativer, der fremmer den sociale integration af borgere i hjemløshed eller i risiko for hjemløshed ved hjælp af deltagerne aktiviteter. Initiativerne skal bl.a. bidrage til, at målgruppen i højere grad inkluderes og deltager i forskellige tilbud og aktiviteter, der kan bidrage til at forbedre deres livsbetingelser. Med forordningens fokus på at fremme social integration af mennesker, truet af fattigdom og social udstødelse, sætter den danske indsats fokus på at bryde isolation og på sigt afhjælpe hjemløshed eller risiko for hjemløshed for de socialt dårligst stillede. Det følger af forordningen, at Danmark skal anvende mindst 3 pct. af socialfondsmidlerne på indsatser målrettet de socialt dårligst stillede.</p>

Udvalgt målsætning	Program	Fond	Begrundelse for udvælgelse af en politikmålsætning eller FRO's specifikke målsætning
			<p>Socialfondsprogrammet er ikke målrettet bestemte sektorer eller specifikke målgrupper. Alle har i udgangspunktet lige adgang til at søge midlerne. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om at opnå støtte under Socialfonden. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan, hvis det skulle vise sig relevant, igangsætte projekter, der er rettet mod særlige målgrupper, herunder fx kvinder, unge, handicappede, mennesker med anden etnisk baggrund end dansk, socialt udsatte mv.</p> <p>Danmark henstilles til at iværksætte tiltag til at afhjælpe manglen på sundhedspersonale. Socialfonden Plus kan bidrage til dette ved at støtte tiltag, der fx skal øge optaget, kvaliteten af og gennemføre en sundhedsuddannelse. Regionalfonden kan bidrage igennem indsatser som via velfærdsteknologi effektiviserer og frigør sundhedspersonale resurser. Endelig har den danske sundhedssektor vist sig at være yderst fleksibel og modstandsdygtig i håndtering af pandemien, hvorfor det vurderes at der således er de nødvendige foranstaltninger på plads for at imødegå henstillingen.</p>
<p>PO4: ET MERE SOCIALT OG INKLUSIVT EU-ROPA - GENNEMFØRELSE AF DEN EUROPÆISKE SØJLE FOR SOCIALE RETTIGHEDER</p>	<p>Nationalt program for EU's Regionalfond Danmark</p>	<p>Regionalfonden</p>	<p>I de landespecifikke henstillinger fra 2020 anbefales Danmark at tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning efter pandemien.</p> <p>Dansk turisme har i en årrække frem mod COVID-19-pandemien været et erhverv i kraftig vækst. Erhvervet har skabt grobund for vækst og beskæftigelse i hele Danmark, herunder i områder som ellers er ramt af nedgang i befolkningstallet blandt andet som følge af manglende beskæftigelsesmuligheder. Turismens betydning er særligt stor i ø-, kyst- og flere landdistriktskommuner og er karakteriseret ved en høj andel af ufaglærte jobs.</p> <p>Kyst- og naturturismen er dansk turismes største forretningsområde, men de mindre byer i lokalområderne er i dag udfordret af, at det særligt i landdistrikterne er vanskeligt at tiltrække investeringer, der gør det muligt at vedligeholde turismeproduktet og matche turisternes efterspørgsel efter kvalitet og bæredygtighed.</p> <p>COVID-19-pandemien har ramt turismeerhvervet hårdt. Da turismeerhvervet har en høj andel af ufaglærte, rammer nedgangen i turismen de ufaglærte særligt hårdt.</p> <p>Der er derfor behov for investeringer i forudsætningskabende turismeinfrastruktur, som kan tiltrække private investeringer og styrke beskæftigelsen og dermed bidrage til en bæredygtig vækst og udvikling i områder, hvor turismen betyder meget for den lokale beskæftigelse.</p> <p>Indsatser skal have til formål at understøtte en økonomisk, miljømæssig og socialt bæredygtig vækst i områdets turisme.</p> <p>Investeringen i infrastruktur foretages af Regionalfonden, mens indsatser for kompetenceudvikling og iværksættelse finansieres af Socialfonden Plus og nationale ordninger.</p>

Udvalgt målsætning	Program	Fond	Begrundelse for udvælgelse af en politikmålsætning eller FRO's specifikke målsætning
PO5: ET EUROPA TÆTTERE PÅ BORGERNE VED AT FREMME EN BÆREDYGTIG OG INTEGRERET UDVIKLING AF ALLE TYPER TERRITORIER OG LOKALE INITIATIVER	Nationalt program for EU's Regionalfond Danmark	Regionalfonden	<p>De mellemstore byer i Danmark forsyner landdistrikterne med velfærdstilbud, uddannelsesmuligheder, arbejdspladser og privat service. Bymidterne er generelt under pres, blandt andet fordi den stigende e-handel presser de fysiske butikker.</p> <p>Bymidterne er naturlige, sociale mødesteder for borgere med forskellig baggrund og bidrager dermed til sammenhængskraften i samfundet. Under COVID-19-pandemien har det vist sig, hvor vigtige byernes pladser og grønne områder er. Borgere har haft behov for mødesteder med god plads til at holde afstand.</p> <p>Undersøgelser viser, at problemstillingen i bymidterne er yderst kompleks, da den går på tværs af brancher, fagområder og myndigheder, og derfor kræves der også en bred, tværfaglig og langsigtet indsats, hvis man skal omstille bymidterne fra de traditionelle handelscentre til multifunktionelle, bæredygtige aktivitetscentre. Derfor investerer Regionalfonden i udvikling af levende bymidter som bidrag til politisk mål 5 og som tildeling til bæredygtig byudvikling.</p> <p>Danmark vil få flere ekstreme oversvømmelser, og øget pres på bl.a. de danske kyster og klimaforandringerne vil påvirke hele vandkredsløbet. Med Parisaftalen i 2015 er der formuleret konkrete målsætninger for klimatilpasningstiltag, som alle lande skal foretage planlægge og implementere, hvor det er relevant. En bæredygtig håndtering af klimaforandringerne kræver en ambitiøs, effektiv og koordineret indsats, hvor bæredygtig byudvikling går hånd i hånd med klimatilpasning.</p> <p>Bymidterne har også behov for kompetenceudvikling, hvilket enten støttes via Regionalfonden, Socialfonden Plus eller nationale ordninger afhængig af karakteren af kompetenceudviklingen.</p>

2. Politikvalg, koordinering og komplementaritet

Et sammendrag af politikvalgene og de vigtigste forventede resultater for hver af de fonde, der er omfattet af partnerskabsaftalen

Fondene omfattet af partnerskabsaftalen rummer mulighed for at adressere en række af Danmarks vigtigste vækstudfordringer og de udfordringer, som identificeres i det nationale reformprogram og de landespecifikke anbefalinger. Desuden bidrager fondene til gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik og den fælles havpolitik.

Der gøres allerede meget fra national side for at understøtte vækst og beskæftigelse samt grøn omstilling i hele Danmark.

Fondene forventes at kunne yde et ekstra bidrag til at styrke produktiviteten og konkurrenceevnen i danske SMV'er og styrke jobskabelsen i hele landet. Dertil kommer, at fondene forventes at kunne bidrage til den grønne omstilling både i form af udbredelse af kendt teknologi, men også i form af virksomhedernes udvikling af nye produkter og løsninger samt samarbejdsformer. Fondene bidrager endvidere til målsætningerne i den grønne pagt og herunder EU's Jord til bord-strategi om bæredygtige fødevarer og til EU's biodiversitetsstrategi med genopretning af åer mv. Bæredygtig vækst (inklusive grøn og digital omstilling) øger efterspørgslen efter kvalificeret arbejdskraft og nye kompetencer. Dette behov kan fondene også bidrage til at imødekomme.

Danmarks indsatser i 2021-2027 vil på den baggrund bidrage til følgende politiske mål:

Politisk mål 1: "Et mere konkurrencedygtigt og smartere Europa"

Danmark er førende inden for innovation, men private investeringer i forskning og udvikling koncentrerer sig i stigende grad på et lille antal store virksomheder. Det betyder, at flertallet af danske SMV'er ikke i tilstrækkelig grad ruster sig til fremtiden gennem innovationer i produkter og processer. Som anbefalet af Europa-Kommissionen er der derfor behov for at investere i de specifikke målsætninger:

- 1.1. forbedre forsknings- og innovationskapaciteten og indføre avancerede teknologier i SMV'er
- 1.2 udnytte fordelene ved digitalisering for borgere, virksomheder og regeringer
- 1.3 forbedre vækst og konkurrenceevnen i SMV'er, herunder øget grad af internationalisering

Danmark skal ifølge kravene til tematisk koncentration anvende mindst 85 pct. af regionalfondsmidlerne på politisk mål 1 og 2. Regionalfonden afsætter 55 pct. af midlerne til politisk mål 1, idet innovative indsatser også forventes at bidrage til den grønne omstilling.

Danmarks strategi for intelligent specialisering er national og udgøres af strategien for decentral erhvervsfremme, *Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023*, hvori Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse udpeger Danmarks områder for intelligent specialisering i form af nationale styrkepositioner og stedbundne erhvervspotentialer. Der er i 2020-2023 udpeget ti specialiseringsområder, der udgør nationale styrkepositioner, og fire spirende områder. Styrkepositionerne og de spirende områder er udvalgt efter en partnerskabsdrevet proces, der har involveret alle typer aktører på lokalt, regionalt og nationalt niveau. Som udtryk for den dynamiske tilgang til udvikling af styrkepositionerne nedsatte regeringen i marts 2021 en række regionale vækstteams med deltagelse af erhvervsliv, fagbe-

vægelse, kommuner og forskningsinstitutioner samt medlemmer af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. De regionale vækstteams har anbefalet, at der udvikles otte erhvervsfyrtårne på områder, hvor lokale forhold giver særligt gunstige vilkår for at skabe vækst og nye arbejdspladser. De otte erhvervsfyrtårne har fokus på at udvikle fremtidens styrkepositioner inden for blandt andet det grønne område (energiteknologi, vand, biosolutions, maritim teknologi mv.), robotteknologi og velfærdsteknologi.

Regionalfondsprogrammet bidrager til Det Europæiske Forskningsrum (ERA) ved at fokusere på erhvervsrettet innovation, som bidrager til at omsætte forsknings- og innovationsresultater til økonomiske resultater. Regionalfondsprogrammet vil også bidrage til ambitionen om at fremskynde den grønne og digitale omstilling og øge konkurrenceevnen.

Regionalfondsprogrammet vil bidrage til politisk mål 1 ved at øge SMV'ernes introduktion af nye produkter og løsninger, SMV'ernes konkurrenceevne (målt på omsætning, jobs, eksport, produktivitet) og styrke relevansen af den digitale erhvervsfremmeplatform. Socialfonden Plus understøtter SMV'ernes innovationskapacitet og vækst ved at sikre velkvalificeret arbejdskraft og kompetence-tilførsel til SMV'erne. Her kan andre EU-programmer som fx ERASMUS+ også være relevante.

Politisk mål 2: ”Et grønnere og mere robust Europa”

Landerapporten fra 2019 peger på, at mange danske SMV'er har behov for at øge deres innovationskapacitet og innovationsaktiviteter, herunder anvendelse af avanceret teknologi. De landespecifikke anbefalinger fra 2020 peger konkret på, at Danmark bør målrette investeringer mod den grønne omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, bæredygtig transport samt forskning og innovation. I Danmark hænger innovation og grøn omstilling tæt sammen, fordi vejen til indfrielse af klimamålene både skal opnås gennem spredning af kendte teknologier og samarbejdsformer til virksomheder, der ikke anvender dem, og ved at udvikle nye. Virksomhederne møder flere barrierer, som kræver adgang til ny viden at overvinde, og her er samarbejde mellem erhvervsliv, myndigheder og videninstitutioner afgørende for succes.

Ligeledes stiller det krav til medarbejdernes kompetencer og kvalifikationer, navnlig grønne og digitale kompetencer. Socialfonden Plus spiller derfor også en central rolle i omstillingen til et grønnere og mere robust Europa ved at investere i udviklingen af de kompetencer, som er nødvendige for, at virksomhederne kan bidrage til en grønnere og mere bæredygtig fremtid.

Danmark skal ifølge kravene til tematisk koncentration anvende mindst 85 pct. af regionalfondsmidlerne på politisk mål 1 og 2. Regionalfonden afsætter 30 pct. af midlerne til politisk mål 2.

Den europæiske grønne pagt har opstillet ambitiøse mål for omstillingen af EU's økonomi til en mere bæredygtig fremtid og sætter rammen for at formulere veje til at opnå en klimaneutral og cirkulær økonomi senest i 2050. I den sammenhæng vil Danmark anvende fondene under partnerskabsaftalen til at tilstræbe maksimal effekt gennem: Investeringer i energiforsyning, der er ren, økonomisk tilgængelig og sikker, fremme erhvervslivets omstilling til en renere og mere cirkulær økonomi samt fremme ressourceeffektivitet som en vej til en forbedret konkurrenceevne. Fondene vil desuden bidrage til, at regioner og byer kan blive mere modstandsdygtige over for klimaforandringer gennem anvendelse af nye løsninger. Danmark vil endvidere anvende fondene til at fremme forskning og innovation inden for bæredygtighed. Endelig vil Danmark på tværs af politiske mål iagttage Do No Significant Harm-princippet i alle faser af programmernes implementering.

Den europæiske grønne pagts mål kan kun opnås ved at få alle med og på en retfærdig og inkluderende måde. Derfor vil Danmark støtte de mest sårbare og mest udsatte for de sociale og økonomiske effekter af den grønne omstilling, for eksempel ved kompetenceudvikling og opkvalificering.

Danmarks regering har på samme vis opstillet et ambitiøst mål om at reducere landets udledning af drivhusgasser med 70 pct. i 2030. I 2020 udgjorde vedvarende energi 30 pct. af det danske forbrug, og landet er derfor på niveau med EU's målsætning om 27 pct. vedvarende energi i 2023. Ifølge Kommissionen er styrkelse af forskning og innovation en vigtig forudsætning for stor-skala udbygning af vedvarende energi på havet. På nuværende tidspunkt kommer investeringer i forskning og innovation inden for ikke-fossil energi primært fra den private sektor. Offentlige investeringer har imidlertid spillet en vigtig rolle i forhold til at muliggøre sektorens udvikling. Danmarks nationale klima- og energiplan peger på behovet for at investere i udviklingen af nye teknologier og løsninger, hvis regeringens mål om 70 pct. reduktion af udledningen skal nås. Regionalfonden bidrager til dette ved at fremme innovation under politisk mål 1 inden for bl.a. energiteknologi og maritim teknologi, som er danske områder for intelligent specialisering 2020-2023.

Regeringens grønne forskningsstrategi, *Fremtidens grønne løsninger – Strategi for investeringer i grøn forskning, teknologi og innovation*, udpeger fire konkrete forskningsmissioner på områder, hvor der er særligt behov for at accelerere udviklingen af grønne løsninger for at nå klimamålsætningerne. I strategien er der udpeget fire missioner med fokus på:

- 1) Fangst og lagring eller anvendelse af CO₂ (carbon capture)
- 2) Grønne brændstoffer til transport og industri (Power-to-X)
- 3) Klima- og miljøvenligt landbrug og fødevarerproduktion
- 4) Cirkulær økonomi med fokus på plastik og tekstiler

Missionerne skal løses af grønne partnerskaber, der skal samle forskning, erhvervsliv og myndigheder om en langsigtet og strategisk indsats. Målet er, at teknologierne kommer ud og styrker dansk erhvervslivs grønne førerposition og fører til konkrete reduktioner i den danske drivhusgasudledning. De fire missioner er udpeget på baggrund af danske styrkepositioner inden for forskning og erhverv. Strategien sætter derved en klar kurs for den danske forsknings- og innovationsindsats i de kommende år, som skal bidrage til den grønne omstilling og understøtte, at omstillingen bruges til at udbygge dansk erhvervslivs grønne førerposition til mest mulig gavn for eksport og grønne arbejdspladser i Danmark. Missionerne hænger tæt sammen med valget af specifikke målsætninger om cirkulær økonomi i Regionalfonden og fokuseringen af Fonden for Retfærdig Omstilling, jf. nedenfor.

Som en konkret opfølgning på forskningsstrategien har regeringen udarbejdet en handlingsplan for fremme af dansk deltagelse i EU's grønne programmer. Handlingsplanen har til formål at bidrage til den grønne omstilling ved at optimere dansk deltagelse i grønne EU-programmer, fx Connecting Europe Facility - særligt i lyset af det nye, historisk høje og grønne EU-budget. Det gøres ved at skabe bedre rammer for, at danske aktører kan deltage i de grønne EU-programmer. Det sker via interessevaretagelse, bedre rådgivning og kommunikation på tværs af den danske administration, herunder mellem forvaltningsmyndigheden for Regionalfonden og de andre styrelser med ansvar for relevante EU-fonde. Hovedfokus i planen er de konkurrenceudsatte midler i direkte forvaltning, men programmer som Regional- og Socialfonden og Fonden for Retfærdig Omstilling nævnes også, da de indgår i "fødekæden" for de konkurrenceudsatte midler og kan hjælpe med at forberede virksomhederne i de større programmer.

Regeringen har d. 9. december 2020 lanceret et udspil til en strategi for bæredygtigt byggeri, der sætter de langsigtede rammer for en ambitiøs omstilling i bygge- og anlægssektoren. Strategien skal bidrage til at sikre et mere bæredygtigt og kvalitetsbevidst byggeri, der samtidig er økonomisk ansvarligt. Ved at tænke byggeriet og byggeprocesserne ind i en helhedsorienteret ramme, banes vejen for bedre byggeri. Strategien indeholder initiativer målrettet bl.a. klimavenligt byggeri og anlæg, holdbare bygninger af høj kvalitet, ressourceeffektivt byggeri, energieffektive og sunde bygninger samt digitalt understøttet byggeri. Dertil arbejdes der for et styrket erfaringsgrundlag for bæredygtigt byggeri, der på sigt skal bidrage yderligere til den grønne omstilling af sektoren. Endvidere vil

regeringen internationalt og på EU-plan bl.a. arbejde for at styrke det nordiske samarbejde om bæredygtighed, analysere potentialet for mere bæredygtige konstruktioner ved de fælles europæiske byggenormer og styrke miljødata for materialer. I 2020-2023 er Byggeri og Anlæg udpeget som et dansk område for intelligent specialisering, hvor der gennemføres en klyngeindsats, som især har fokus på grøn omstilling og bæredygtighed.

Regionalfondens fokus vil være på forretningsudvikling inden for grøn og cirkulær økonomi (specifik målsætning 2.6), herunder bæredygtig bioøkonomi. Da indsatserne forventes at indeholde et vist niveau af innovation, fordi dette vurderes at give mest effekt i et land på Danmarks stadie i den grønne omstilling, gennemføres indsatserne i overensstemmelse med Danmarks strategi for intelligent specialisering, der i perioden 2020-2023 udpeger to nationale styrkepositioner af særlig relevans for den grønne omstilling: miljøteknologi og energiteknologi.

Regionalfondsprogrammet bidrager til politisk mål 2 ved at fremme SMV'ernes omstilling til en mere cirkulær økonomi gennem samarbejde mellem virksomheder og mellem virksomheder og offentlige myndigheder. Indsatsen resulterer i reduceret udledning af CO₂ og andre drivhusgasser samt en reduceret mængde affald og øget mængde af genanvendt affald.

Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet vil bidrage til politisk mål 2 med fokus på understøttelse af den fælles fiskeripolitikens målsætninger, herunder om bidrag til dataindsamling og effektiv fiskerikontrol og håndhævelse. Programmet vil fremme grøn omstilling fortrinsvis gennem anvendelsesorienteret innovation og markedsmodning af klimavenlige teknologier rettet mod bæredygtigt fiskeri og landbaseret akvakultur.

National gennemførelse af havstrategidirektivet, habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet vil blive understøttet fortrinsvis gennem fremme af marin viden til brug for bl.a. kortlægning og overvågning. Fra Jord til Bord-strategien vil blive understøttet gennem indsatser rettet særligt mod kystfiskeriet og bæredygtig landbaseret akvakultur og med støtte til forberedelse og gennemførelse af anerkendte producentorganisationers produktions- og afsætningsplaner.

Behov identificeret i forhold til maritim viden og miljøbeskyttelsestiltag vil blive adresseret under Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammets prioritet 1. Indsatsen vil blandt andet støtte forsknings- og vidensprojekter, der bidrager til indfrielse af målene i regeringens Natur- og biodiversitetspakke samt forpligtelserne ift. havstrategi-, vandramme-, Natura2000-direktivet. En ny national strategi for miljøfarlige stoffer og udkast til vandområdeplanerne for 2021-2027 indeholder en række initiativer til at styrke indsatsen mod miljøfarlige stoffer. Fsva. overvågning af miljøfarlige stoffer er Danmark i gang med en større revision af overvågningsprogrammet, der er sat et arbejde i gang med at udvikle modeller til at estimere stofkoncentrationer i vandområder, hvor der ikke måles, og der arbejdes på at fastsætte nye miljøkvalitetskrav. Der vil således ikke blive gennemført indsatser under Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammets prioritet 4.

Den danske havplan implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om rammerne for maritim fysisk planlægning. Direktivets formål er at bidrage til at fremme en bæredygtig økonomisk vækst i de maritime erhverv, en bæredygtig udvikling af havarealerne og en bæredygtig udnyttelse af havressourcerne under anvendelse af en økosystembaseret tilgang. Direktivet har ydermere til formål at fremme sameksistensen af forskellige relevante aktiviteter og anvendelser samt at tage hensyn til samspillet mellem vand og land. Den danske havplan er blevet til i et interministerielt samarbejde mellem 18 styrelser og ministerier i Danmark. Det er aftalt i den politiske aftale om finansloven 2022, at havplanen bliver forhandlet med Folketingets partier i foråret 2022. Udarbejdelse af havplanen finansieres nationalt.

Der er ikke identificeret behov for støtte fra programmerne til indsatser inden for samarbejde om kystvagtfunktion, maritim overvågning (CISE) og maritim sikkerhed. Fokuseringen er udtryk for en samlet vurdering i forhold til de samlede identificerede behov, og at disse områder videreføres med finansiering uden for programmerne. Kystvagtfunktionen er i Danmark fordelt på forskellige myndigheder. Søfartsstyrelsen står for sikkerhed til søs, politiet for grænseovervågning med støtte fra forsvaret, og forsvaret står for maritim overvågning, beredskab mv. EU's fælles overvågningsssystem (CISE) er under implementering, og CISE er ikke på nuværende tidspunkt stor bidragsyder i Danmark. Søværnskommandoen arbejder i udstrakt grad med EMSA (European Maritime Safety Agency). Safe SeaNet er en vigtig del af Søværnskommandoens arbejdsredskab.

Biodiversitet

Ifølge FN er udvinding og forarbejdning af naturressourcer skyld i ca. halvdelen af den globale udlædning af drivhusgasser og over 90 pct. af det globale tab af biodiversitet. Fondene omfattet af partnerskabsaftalen fokuserer derfor i 2021-2027 på grøn omstilling af erhvervslivet og samfundet generelt, da fondene grundet deres relative størrelse i Danmark vurderes at skabe den største merværdi ved at støtte den type aktiviteter. I henhold til Europa-Kommissionens metodologi, som fokuserer på omstilling af arealer, når fondene omfattet af partnerskabsaftalen derfor ikke op på MFF-målet om 10 pct. i 2026. Derimod er der en række andre tiltag finansieret nationalt og med EU-midler, som yder et væsentligt bidrag til at styrke biodiversiteten i Danmark.

Danmark investerer nationalt væsentlige midler i at styrke biodiversiteten i de kommende år. Regeringen har den 4. december 2020 indgået aftale med Radikale Venstre, SF, Enhedslisten og Alternativet om en natur- og biodiversitetspakke. Med aftalen er der afsat 888 mio. kr. i perioden 2021-2024 til udlæg af urørt skov, nye naturnationalparker og en strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter. Med de afsatte midler vil det være muligt at nå op på et samlet udlæg af knap 75.000 hektar urørt skov og etablering af 15 naturnationalparker. I aftalen indgår også, at partierne vil etablere et biodiversitetsråd. Hertil er der afsat fire mio. kr. årligt i 2021-2024. Aftalepartierne er desuden enige om at afsætte 10 mio. kr. til forbedring af havmiljøet. Rammen prioriteres til indsatser i Øresund som eksempelvis genetablering af stenrev og opsamling af tabte fiskeredskaber mv. Som led i aftalen er der desuden igangsat en gennemgang af den eksisterende lovgivning på natur- og biodiversitetsområdet med henblik på at understøtte hensigtsmæssige rammer for realiseringen af natur- og biodiversitetspakken samt klare rammer for den fortsatte udvikling af naturen og biodiversiteten i Danmark.

Som led i aftalen Tættere på - Grønne byer og en hovedstad i udvikling fra maj 2021 er der afsat i alt 50 mio. kr. til etablering af bynær skov i hovedstadsområdet.

Restaurering af vandløb og søer har en stor effekt på biodiversiteten af fauna og flora i og omkring de ferske vande. Der er i udkast til vandområdeplanerne for 2021-2027 afsat ca. 920 mio. kr. til en fysisk vandløbsindsats i perioden 2022-2027. Denne indsats har ophæng i EU's vandrammedirektiv, og er i stor udstrækning finansieret af EU-midler. Herudover foregår der i samarbejder mellem større danske fonde og grønne organisationer en række større og mindre initiativer med formålet at fremme miljøet og biodiversiteten i vandløb og søer.

Fondene vil bidrage til EU's biodiversitetsstrategi ved genopretning af natur og miljø eksempelvis med en indsats til reduktion af marint affald. Regionalfondens investeringer i cirkulær økonomi kan bidrage til at reducere udvinding og forarbejdning af naturressourcer – og dermed reducere tabet af biodiversitet. Derudover investerer Interreg-programmerne også i grøn omstilling, idet Nordøstprogrammet investerer 164 mio. kr. i at fremme naturbeskyttelse og -bevarelse, biodiversitet og grøn infrastruktur, herunder i byområder, og mindske alle former for forurening (specifik målsætning 2.7).

Kommunerne spiller en central rolle i at nå 2020-biodiversitetsmålet i kraft af deres ansvar for naturbeskyttelse og naturpleje og opgaven med at planlægge for det åbne land. Der afsættes et større beløb end i 2014-2020 fra Regionalfonden til biodiversitetsfremmende fysiske investeringer i bymidter som led i indsatsen for bæredygtig byudvikling.

Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet vil også bidrage til fremme af biodiversitet både gennem fortsat udvikling af skånsomme og selektive fiskeredskaber og metoder og gennem genopretning af det akvatiske miljø i indlandsområder med henblik på god økologisk tilstand i overensstemmelse med vandrammedirektivet.

Fonden for Retfærdig Omstilling specifikke målsætning

Danmark har et ønske om, at Fonden for Retfærdig Omstilling skal understøtte hele den erhvervs-mæssige værdikæde, der skal forme den fremtidige danske styrkeposition inden for grønne nøgleteknologier og dermed bidrage til at afværge de negative økonomiske konsekvenser af den grønne omstilling.

Det endelige territoriale og tematiske omfang af støtten vil blive defineret ved vurdering og godkendelse af de tilsvarende territoriale transitionsplaner som en del af et samlet program for de udpegede danske landsdele. Sådanne planer vil skitsere en klar overgangsproces på nationalt plan, herunder en tidslinje for vigtige overgangstrin hen imod 2030-klima- og energimålene og mod 2050-målet om klimaneutralitet, med en påvist effekt på niveauet af udvalgte territorier inden 2030 eller før. De bør også påvise, at de udvalgte områder er mest negativt påvirket af overgangsprocessen baseret på de økonomiske og sociale virkninger som følge af overgangen, og forklare på en utvetydig måde, hvordan de planlagte operationer forventes at bidrage til overgangen.

Indsatser under Fonden for Retfærdig Omstilling forventes at bidrage til udvikling af nøgleteknologier som fx fangst-, lagring og anvendelse af CO₂ og Power-to-X ved at støtte innovations-, udviklings-, demonstrations- og skaleringsprojekter mv. som kan bidrage til at gøre nye nøgleteknologier mere markedsparate, hvilket indebærer brede erhvervs- og beskæftigelsesmæssige potentialer for Nord- og Sydjylland.

SMV'ernes rolle er markant, når det kommer til udrulningen af grønne løsninger - fx installation af energiløsninger - og indeholder stort potentiale, når det gælder udvikling af nye grønne løsninger til markedet. Men mange SMV'er tøver med at få taget hul på de nye forretningsmuligheder inden for bæredygtige løsninger. Derfor tilstræbes det, at Fonden for Retfærdig Omstilling skal bidrage til at understøtte den grønne omstilling i danske SMV'er bredt set, så flere bliver mere cirkulære, resource- og energieffektive og derigennem mere konkurrencedygtige.

Danmark har også et ønske om, at Fonden for Retfærdig Omstilling skal understøtte en mere cirkulær økonomi. Et eksempel i en dansk kontekst er udviklingen af brun bioraffinering som fx pyrolyse og produktion af biokul, der kan være et element i at skabe en mere cirkulær og grøn økonomi, fordi det muliggør synergi med andre teknologier og en øget anvendelse af sidestrømme samt bedre udnyttelse af det eksisterende råvaregrundlag samtidig med, at det har et stort klimapotentiale. Fagbevægelsens Hovedorganisation (2020) har peget på, at udvikling og opskalering af brun bioraffinering har potentiale til at kunne generere 7.000 årsværk.

Fonden for Retfærdig Omstilling forventes også at bidrage til realiseringen af regeringens lokale erhvervsfyrtårne i de relevante geografiske områder. Indsatsen ift. de lokale erhvervsfyrtårne kompletteres Regionalfonden og Socialfonden Plus, og Erhvervsstyrelsen har som forvaltningsmyndig-

hed ansvaret for koordinationen på tværs af de tre fonde. Investeringerne i udviklingen af nye innovative grønne nøgleteknologier vil endvidere give synergimuligheder i forhold til den statslige investering i national opbygning af CCS- og PtX-kompetencer i regi af Innovationsfonden, Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP) samt de godkendte teknologiske serviceinstitutter (GTS).

Det er ydermere centralt for Fonden for Retfærdig Omstilling at understøtte, at den fornødne arbejdskraft med de fornødne kompetencer, som investeringerne i den grønne omstilling fordrer, er til stede. Fonden for Retfærdig Omstilling kan i den forbindelse bl.a. understøtte supplerende tiltag til fondens indsatsområder, hvor der kan arbejdes med tilpasning og videreudvikling af det offentlige kompetenceudviklings- og videreuddannelsessystem mhp. at sikre opkvalificering af den eksisterende arbejdsstyrke, herunder både faglærte og ufaglærte.

Politisk mål 3: ”Et mere forbundet Europa”

Der fravælges en indsats inden for politisk mål 3, hvilket i høj grad skyldes en samlet vurdering af, at midlerne i højere grad kan medvirke til at skabe vækst ved at fokusere indsatsen på de øvrige tematiske mål frem for at investere i digital infrastruktur og transportinfrastruktur, herunder også set i lyset af de relativt få midler, som Danmark får under Regionalfonden og Socialfonden Plus. I programperioden forventes omfattende nationale investeringer i transport og infrastruktur, jf. regeringens plan *Danmark fremad*, og midlerne fra fondene vurderes derfor bedre anvendt til understøttende aktiviteter inden for fx udvikling af innovative løsninger, der kan bidrage til bedre forbundethed mellem mennesker og steder. Hertil kommer investeringer fra genopretningsfonden, som investerer væsentlige beløb i bæredygtig vejtransport og bredbånd. Det svensk-dansk-norske ØKS-program investerer også i politisk mål 3 for at udvikle et klimarobust, intelligent, sikkert, bæredygtigt og intermodalt TEN-T. Fokus forventes i den forbindelse at være på kollektiv trafik, gang og cykling samt infrastrukturtilpasninger, intelligente og innovative transportløsninger og udvikling af transportkorridorer samt langdistancetransport.

Politisk mål 4: ”Et mere socialt og inklusivt Europa”

Landerapporten fra 2019 peger på, at virksomhederne mangler arbejdskraft mens nogle udsatte grupper stadig befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet. Derfor er det nødvendigt at styrke kvaliteten, effektiviteten og arbejdsmarkedsrelevansen af uddannelse, fleksibel opkvalificering og omskoling under hensyntagen til digitale kvalifikationer samt opgradering af de grundlæggende kvalifikationer hos den voksne befolkning, herunder ændrede kvalifikationskrav som følge af omstillingen til en mere bæredygtig og grøn fremtid.

Danmark skal ifølge forordningen anvende minimum 25 pct. af socialfondsmidlerne til social inklusionsindsatser og anvende minimum 3 pct. af socialfondsmidlerne til indsatser målrettet de socialt dårligst stillede.

Færdigheder, viden og kompetencer er afgørende forudsætninger for at kunne honorere de krav, som personer i arbejdsstyrken møder på arbejdsmarkedet. Indsatserne i socialfondsprogrammet skal løfte arbejdsstyrkens kompetencer via målrettet og fleksibel efteruddannelse, så arbejdsstyrkens kvalifikationer i højere grad end tidligere tilpasses arbejdsmarkedets og virksomhedernes behov. Virksomhedernes adgang til kompetent og velkvalificeret arbejdskraft er en central forudsætning for udvikling, vækst og jobskabelse. Et øget kompetence- og uddannelsesniveau bidrager til at løfte virksomhedernes produktivitet og konkurrenceevne, ligesom et højere uddannelsesniveau typisk er

forbundet med en højere indkomst og velstand for den enkelte arbejdstager. Virksomhedernes efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft skal både imødekommes ved at løfte arbejdsstyrkens formelle uddannelsesniveau og via målrettet opkvalificering og omskoling af ledige og beskæftigede personer.

Iværksættere medvirker til at skabe vækst og arbejdspladser, ligesom de bidrager med innovation og fornyelse, der kan udfordre det etablerede erhvervsliv og dermed skærpe eksisterende virksomheders konkurrenceevne. Det er derfor vigtigt, at der er en kontinuerlig tilgang af nye virksomheder.

Det er af stor værdi for udsatte borgere, der står uden for arbejdsmarkedet, at få en tilknytning til arbejdsmarkedet. Det vurderes, at større inklusion af borgere på kanten af arbejdsmarkedet både kan bidrage til borgerens selvforsørgelse og tilhørsforhold til arbejdsmarkedet samt bidrage til virksomhedernes adgang til værdifuld arbejdskraft og gøre arbejdspladser mere rummelige ved at hjælpe udsatte medborgere på vej.

I Danmark er de sociale indsatser mangesidede. Alligevel oplever en betydelig del af de mest udsatte borgere i Danmark ikke at få den fornødne hjælp og støtte. Indsatserne skal derfor bidrage til at forbedre målgruppens livsbetingelser ved at have fokus på initiativer, som supplerer allerede eksisterende og fremtidigt planlagte indsatser på hjemløshedsområdet.

Socialfondsprogrammet vil styrke væksten og udviklingen i hele landet ved at bidrage til at løse følgende overordnede udfordringer:

- Løfte arbejdsstyrkens kvalifikationer, herunder sikre at flere får en erhvervsuddannelse og en videregående uddannelse. Indsatserne skal sigte på at forcere tre identificerede barrierer: valg af og optag på erhvervsuddannelse, praktik hos en relevant virksomhed og fastholdelse i uddannelsesforløbet.
- Løfte arbejdsstyrkens kompetencer, så arbejdsstyrkens kvalifikationer i højere grad tilpasses arbejdsmarkedets og virksomhedernes behov via målrettet og fleksibel efteruddannelse, herunder digitale færdigheder og færdigheder, der understøtter virksomhedernes grønne omstilling.
- Øge etableringsraten og overlevelsesgraden af nye virksomheder.
- Øge beskæftigelsen for personer på kanten af arbejdsmarkedet. Især i gruppen af unge med særlige udfordringer, som ikke har en ungdomsuddannelse, og gruppen af mænd med ikke-vestlige baggrund, der i dag har en lavere tilknytning til uddannelsessystemet, vurderes der at være et stort uudnyttet potentiale i at øge beskæftigelsen. Unge og voksne skal have adgang til gode og attraktive uddannelsesmuligheder, uanset hvor i landet de bor, og derfor er der brug for indsatser, som fremmer adgangen til et tilstrækkeligt og varieret uddannelsesstilbud til alle. Dette er særlig relevant i et regionalt perspektiv, hvor forskelle i uddannelse og efterspørgsel efter arbejdskraft kan imødekommes. For sammenhængen mellem regionale indsatser og nationale henvises til afsnittet "Koordinering, afgrænsning og komplementaritet mellem fondene og, i givet fald, koordinering mellem nationale og regionale programmer".
- Fremme social integration af borgere i hjemløshed eller i risiko for hjemløshed. Initiativerne skal bl.a. bidrage til, at borgerne i målgruppen forbedrer deres livsbetingelser, og på sigt afhjælpe hjemløshed eller risiko for hjemløshed for de socialt dårligst stillede. Det er i Danmark, i lighed med tidligere, valgt at anvende midlerne til at fremme social integration af mennesker truet af fattigdom eller social udstødelse (mål l) frem for at anvende dem til et materielt fokus (mål m). Dette går bedre i tråd med danske forhold og de øvrige nationale, sociale indsatser, da kommunerne er forpligtet til at tilbyde et socialt sikkerhedsnet, som begrænser den materielle fattigdom. Der er derudover i Danmark positive erfaringer med et tilsvarende fokus i FEAD-programmet, hvor der er opnået gode resultater for de deltagende

borgere. Arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsaktører er kendetegnet ved at være velorganiserede i Danmark og er i mange tilfælde velintegreret i det socioøkonomiske og politiske system. Arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsaktører har den fornødne administrative og faglige kapacitet til at deltage meningsfuldt i en effektiv og virkningsfuld gennemførelse af indsatserne, der støttes via Socialfonden Plus. Dette er erfaringen fra programperioden 2014-2020 og der er ingen indikationer på, at dette vil ændre sig i programperioden for 2021-2027. På den baggrund – samt det faktum, at det ikke fremgår af Europa-Kommissionens 2019-landerapport og identificerede nøgleprioriteter for Danmark – har Danmark valgt ikke at tildele et særskilt beløb fra Socialfonden Plus til arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsaktører.

I overensstemmelse med handlingsplanen for den Europæiske sociale søjles princip 11, som fastslår, at børn har ret til beskyttelse mod fattigdom, skal der afsættes et passende beløb til bekæmpelse af børnefattigdom, jf. socialfondsforordningen. Danmarks andel af børn truet af fattigdom ligger under EU's gennemsnit. Den danske regering har med et bredt politisk flertal indgået aftale om reformen *Børnene Først* (maj 2021), som skal hjælpe udsatte børn og familier. Med aftalen afsættes 421 mio. kr. årligt til bedre og tidligere hjælp til søskende og forældre i udsatte familier (734 mio. kr. årligt fra 2026). På den baggrund – samt det faktum, at det ikke fremgår af Europa-Kommissionens identificerede nøgleprioriteter til Danmark – har Danmark valgt ikke at tildele et særskilt beløb fra Socialfonden Plus til bekæmpelse af børnefattigdom. Indsatserne i socialfondsprogrammet vurderes at kunne bidrage til bekæmpelse af børnefattigdom, navnlig indsatserne målrettet de socialt dårligst stillede og social inklusionsindsatserne.

Selvom danske unge er blevet ramt af COVID-19-pandemiens konsekvenser, så er deres situation svær at sammenligne med især situationen for unge i de sydeuropæiske lande. I visse egne af EU-27 er der helt andre strukturelle udfordringer med ungdomsarbejdsløshed end i Danmark. Sammenlignet med de sydeuropæiske lande er den danske ungdomsarbejdsløshed meget lav. Derudover er der iværksat en række indsatser målrettet unge, der er designet til at bringe unge videre i job og uddannelse, fx brobygningsforløb på erhvervsskoler, mentorstøtte og virksomhedspraktik. På den baggrund – samt det faktum, at det ikke fremgår af EU-Kommissionens identificerede nøgleprioriteter for Danmark – har Danmark valgt ikke at tildele et særskilt beløb fra Socialfonden Plus til ungdomsarbejdsløshed. Indsatserne i socialfondsprogrammet vurderes at kunne bidrage til løfte unge ud af arbejdsløshed, navnlig indsatserne for at få flere til at tage en uddannelse og indsatserne til fremme af iværksætteri.

Socialfondsprogrammet vil bidrage til politisk mål 4 ved at øge antallet af personer, der opnår formelle og uformelle kvalifikationer, der starter virksomhed, og der kommer tættere på arbejdsmarkedet. Det sker også ved at understøtte den lige adgang til uddannelser og integration af de socialt dårligst stillede.

I tæt samspil med socialfondsindsatserne investerer regionalfondsprogrammet i forudsætningskabende turismeinfrastruktur, som skal tiltrække private investeringer. Det danske turismeerhverv spiller en væsentlig rolle for befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet. Gruppen af ufaglærte med en årsindkomst på under 150.000 kr. udgør 68 pct. af det samlede turismeerhverv – mod 37 pct. af det øvrige erhvervsliv. Turismeerhvervet holder dermed en stor koncentration af ufaglærte uden erhvervsfaglig eller videregående uddannelse på arbejdsmarkedet.

OECD peger på, at der er brug for offentligt engagement og et tæt samarbejde mellem private og offentlige aktører for at imødekomme svaghederne i markedet. I de landespecifikke henstillinger fra 2020 anbefales Danmark at tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning efter pandemien. På den baggrund skal Regionalfonden fremme en bæredygtig og integreret udvikling af byer, landdistrikter og kystområder gennem *forudsætningskabende*, turismerelaterede

investeringer, herunder turismerelateret infrastruktur. Indsatserne skal som resultat tiltrække private investeringer ud over den medfinansiering, som eventuelle private aktører bidrager med i de enkelte projekter. Investeringerne i turismeinfrastruktur forventes at føre til en turismesektor, som er mere bæredygtig, både økonomisk og klima- og miljømæssigt. Hvor det er relevant, vil Regionalfondens støtte investeringer, der med succes kombinerer bæredygtighed, æstetik og rummelighedsprincipper i det nye europæiske Bauhaus-initiativ med henblik på at finde inkluderende, bæredygtige og attraktive løsninger på klimaudfordringer til en overkommelig pris.

Turismesektoren har også behov for digitalisering. Turismeerhvervenes behov for digitalisering imødekommes af regionalfondens programmets investeringer under politisk mål 1 og af socialfondens programmets investeringer i kompetencer og iværksætteri. Hertil kommer nationale indsatser fra bl.a. SMV:Digital, som også er delvist EU-finansieret.

Politisk mål 5: ”Et Europa tættere på borgerne”

Danmark skal ifølge forordningen anvende mindst 8 pct. af regionalfondsmidlerne på bæredygtig byudvikling. De 8 pct. programmeres som bidrag til politisk mål 5.

De mellemstore byer i Danmark forsyner landdistrikterne med velfærdstilbud, uddannelsesmuligheder, arbejdspladser og privat service. Bymidterne er generelt under pres, blandt andet fordi den stigende e-handel presser de fysiske butikker. Der bliver flere og flere tomme lokaler i bymidtens gader, hvilket betyder færre kunder til bymidtens erhverv og øvrige service- og kulturtilbud. I de mellemstore byer med 4.000 – 20.000 indbyggere er der ifølge prognoser stor risiko for, at butikslivet forsvinder. Kommuner, som ikke har en stor handelsby, og som er under yderligere pres fra større handelsbyer i nabokommunerne, får svært ved at fastholde de hverdagsfunktioner, der skal til at for sikre et attraktivt og bæredygtigt byliv.

Derfor investerer regionalfondens i udvikling af levende bymidter under den specifikke målsætning *5.1. at fremme en integreret og inklusiv social, økonomisk og miljømæssig udvikling, kultur, naturarv, bæredygtig turisme og sikkerhed i byområder*. Indsatsen skal sikre et Danmark, hvor byer og lokalområder også uden for højsæsonen kan have arbejdspladser, åbne butikker og attraktive kultur- og oplevelsestilbud til såvel besøgende som områdets borgere. Hvor det er relevant, vil Regionalfondens støtte investeringer, der med succes kombinerer bæredygtighed, æstetik og rummelighedsprincipper i det nye europæiske Bauhaus-initiativ med henblik på at finde inkluderende, bæredygtige og attraktive løsninger på klimaudfordringer til en overkommelig pris.

Regionalfondens program bidrager til politisk mål 5 ved at støtte strategiske partnerskaber, der vil udvikle bymidterne og de lokale erhvervsdrivendes kompetencer, så der skabes bedre forudsætninger for bæredygtige bymiljøer. Indsatserne vil resultere i flere strategiske by-partnerskaber og et antal bymidter, som har fået støtte til fysisk udvikling.

Der forudses ikke at blive gennemført indsatser med lokale aktionsgrupper (CLLD) under fondene. I den politiske aftale om Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet 2021-2023 af 18. marts 2021 blev det besluttet, at programmet ikke skulle omfatte FLAG i aftaleperioden 2021-2023, og at FLAG gennemføres som en national ordning. Årsagen er et ønske om at udnytte mulighederne for at etablere aktionsgrupper for både fiskeri og landbrug samtidigt, således at de begrænsede ressourcer udnyttes bedst muligt. Da CAP-ordningerne først træder i kraft fra 2023, vurderedes det mest hensigtsmæssigt foreløbigt at etablere FLAG som en national ordning. Det er muligt, at FLAG-ordningen igen fra 2024-2027 vil kunne gennemføres i regi af Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet.

I de operationelle programmer for de enkelte fonde konkretiseres indsatsen yderligere i overensstemmelse med forordningernes krav.

Koordinering, afgrænsning og komplementaritet mellem fondene samt koordinering mellem nationale og regionale programmer

Koordination mellem fondene

Fondene omfattet af partnerskabsaftalen vil blive anvendt komplementært, og rent indholdsmæssigt forventes der synergi mellem indsatserne på tværs af programmer. I de operationelle programmer tilstræbes det at undgå overlap mellem fondene og at sikre gennemsækelighed i forhold til, hvilke indsatser der kan støttes hvor. Det er forventningen, at fondene kan understøtte hinanden på udvalgte områder, herunder i tilfælde hvor større strategiske satsninger, der med fordel kan opnå støtte fra forskellige fonde til forskellige faser eller indsatser, ønskes iværksat. Det kan fx være en SMV, som modtager støtte fra Regionalfonden, Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfonden eller Fonden for Retfærdig Omstilling til at udvikle en omstilling til grøn produktion og dernæst får støtte fra Socialfonden Plus til kompetenceudvikling, der er nødvendig for at implementere strategien. Samtidig støtter Genopretningsfonden i Danmark skattetiltag, som understøtter virksomhedernes grønne omstilling. Der kan også skabes komplementaritet inden for fx turisme, hvor Regionalfonden støtter udvikling af turismeinfrastruktur, mens Socialfonden Plus støtter iværksætteri og kompetenceudvikling til at udnytte infrastrukturen. Der sikres koordinering mellem alle fire fonde, bl.a. ved at Erhvervsstyrelsen er forvaltningsmyndighed for Regionalfonden, Socialfonden Plus og Fonden for Retfærdig Omstilling.

Der etableres en fælles portalside, der fungerer som indgang til samtlige danske programmer under partnerskabsaftalen. Derudover driver forvaltningsmyndighederne programhjemmesider, der bl.a. indeholder nyheder om konkrete projekter samt information om ansøgningsproces, programmer, fremdrift, evalueringer mv.

Projekter ansøges altid under én specifik fond, og det angives i ansøgningen, om der søges om midler fra andre kilder, herunder fx fiskeriudviklingsprogrammet. Som led i legalitetskontrollen er der også opmærksomhed på sammensætningen af projektf finansieringen, herunder at projekter ikke er dobbeltfinansierede.

Erhvervsstyrelsen har herudover på nationalt niveau det overordnede ansvar for gennemførelsen i Danmark af de Interreg-programmer, som Danmark deltager i. Erhvervsstyrelsen er medlem af overvågningsudvalgene for både de nationale regionalfonds- og socialfondsprogrammer og i ETC-programmerne samt Fonden for Retfærdig Omstilling, hvilket muliggør en koordinering af både programudarbejdelsen og – gennemførelsen.

Erhvervsstyrelsen, Fiskeristyrelsen og Landbrugsstyrelsen er repræsenteret i de overvågningsudvalg, som overvåger implementeringen og gennemførelsen af Social- og Regionalfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling, Hav- Fiskeri- og Akvakulturfonden og Landdistriktsfonden. Dette bidrager til koordinationen mellem forvaltningsmyndighederne.

Erhvervsstyrelsen varetager også koordinationen mellem fondene og nationale fonde som Innovationsfonden og Vækstfonden, der har samme overordnede mål og målgrupper som EU-fondene.

Koordination mellem Regionalfonden og Socialfonden Plus samt Fonden for Retfærdig Omstilling

I Danmark er Erhvervsstyrelsen forvaltningsmyndighed for både Regionalfonden og Socialfonden Plus samt Fonden for Retfærdig Omstilling. Danmark bygger videre på de gode erfaringer fra 2014-2020, hvor der har været ét fælles overvågningsudvalg for Regionalfonden og Socialfonden, som

har muliggjort strategisk sammenhæng og synergi. Det er primært Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, der prioriterer socialfondsmidlerne og regionalfondsmidlerne i Danmark. De danske regioner indstiller dog om anvendelsen af 20 pct. af socialfondsmidlerne til regionernes arbejde på uddannelsesområdet. Danske regioner er repræsenteret i overvågningsudvalget. Regeringen nedsætter desuden i lighed med 2014-2020-perioden et særligt indstillingsudvalg for bæredygtig byudvikling, som har indstillingsret til de 8 pct. af regionalfondsmidlerne, som målrettes bæredygtig byudvikling.

I 2018 blev Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse nedsat og fik bl.a. til opgave at indstille om anvendelsen af strukturfondsmidler i tæt sammenhæng med den decentrale erhvervsfremme. Bestyrelsen fik også til opgave at udarbejde en strategi for den decentrale erhvervsfremme, som også udgør Danmarks strategi for intelligent specialisering (se tematisk grundforudsætning for politisk mål 1 i regionalfondsprogrammet). Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi og udmøntningsplan er grundlaget for bestyrelsens prioritering af regionalfonds- og socialfondsmidlerne før indstilling om midlernes anvendelse til Erhvervsstyrelsen, der legalitetskontrollerer indstillingerne, udsteder tilsgang og afslag samt varetager den opfølgende sagsbehandling.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse træffer også beslutning om nationale midler til decentral erhvervsfremme. Disse midler kan også anvendes som medfinansiering af strukturfondsmidlerne eller til gennemførelse af aktiviteter, der ligger uden for rammerne af de operationelle programmer, men inden for bestyrelsens strategi. Eftersom bestyrelsen har indstillingsretten til de relevante dele af både regionalfonds- og socialfondsmidlerne, sikrer bestyrelsen i udgangspunktet, at ingen projekter dobbeltfinansieres, men at midlerne anvendes komplementært.

Der nedsættes et særligt indstillingsberettiget organ for Fonden for Retfærdig Omstilling med erhvervmæssig og klimafaglig ekspertise, som skal indstille om anvendelsen af midler fra fonden til forvaltningsmyndigheden. Fonden for Retfærdig Omstilling forventes at have betydeligt overlap med Socialfonden Plus og Regionalfonden, selv om Fonden for Retfærdig Omstilling kun kan anvendes i udpegede landsdele. Erhvervsstyrelsen vil som forvaltningsmyndighed stå for koordineringen af den konkrete udmøntning. Aktiviteterne under Fonden for Retfærdig Omstilling forventes at blive koordineret sammen med øvrige nationale indsatser inden for Power-to-X, fx Innovationsfondens InnoMission og EUDP samt generelt inden for samarbejde på tværs af uddannelsesinstitutioner.

Koordinering mellem fondene og REACT-EU

REACT-EU-indsatserne rummer et muligt overlap med fonde omfattet af partnerskabsaftalen, særligt regionalfondsprogrammet og socialfondsprogrammet. Koordination sikres ved, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse står for udmøntningen af midlerne. Samtidig betyder den korte tidshorisont for anvendelsen af REACT-EU-midlerne, at risikoen for overlap vil være til stede i en relativt kort tidsperiode. Midlerne investeres i SMV'ers digitale og grønne omstilling, herunder grønne og digitale kompetencer samt øget internationalisering. Derudover støttes iværksætterindsatser, primært inden for Danmarks områder for intelligent specialisering. Endelig er der med REACT-EU-midlerne fokus på nye grønne, innovative teknologier, der kan være med til at udvikle fremtidens brændstoffer. For at sikre kompetencetilførsel til virksomhederne er det også muligt at hjælpe velkvalificerede ledige ind i SMV'erne. Herved skaber REACT-EU en sammenhæng mellem de to programperioder og bygger videre på indsatser, som har vist sig at være både efterspurgt og effektfulde.

Koordination mellem den nationale og den regionale del af Socialfonden Plus

Regeringen har besluttet at øremærke 20 pct. af socialfondsmidlerne til indsatser, der bidrager til at styrke regionernes indsats på uddannelsesområdet. Regionerne har grundlæggende to overordnede indsatser, 'Kompetencer til fremtiden' og 'Uddannelse til alle'. Indsatserne skal hjælpe med at sikre, at særligt unge har de fornødne kompetencer til at imødekomme de krav, der stilles som følge af den teknologiske udvikling. Det kan være digitale og grønne kompetencer, men også at flere unge søger ind på en erhvervsfaglig eller naturvidenskabelig uddannelse. Regionerne ønsker også at sikre lige adgang til uddannelse for de unge. Det handler dels om at løfte de grundlæggende uddannelsesadgangsgivende kompetencer, dels om at sikre en bred uddannelsesdækning. Med henblik på at opnå en koordineret indsats med opbakning fra arbejdsmarkedets parter har regeringen endvidere besluttet, at de regionale arbejdsmarkedsråd (RAR) skal høres om den regionale udmøntning, således at de igangsatte indsatser kommer til at afspejle de decentrale behov og muligheder i de forskellige dele af landet. Erhvervsstyrelsen er også forvaltningsmyndighed for den regionale del af Socialfonden Plus.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan vælge at igangsætte indsatser, der på samme vis imødekommer virksomhedernes efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft, fx med henblik på at flere unge får en erhvervsfaglig uddannelse. ESF plus-programmets prioritet 1 og 2 indebærer således, at regionerne og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan igangsætte indsatser, hvor fokus er at få flere til at søge ind på en erhvervsuddannelse. Her skal det sikres, at der ikke igangsættes overlappende indsatser, hvilket Erhvervsfremmebestyrelsen er bundet af i kraft af formålet med erhvervsfremmeloven af 2018. Men udover risikoen for overlappende indsatser, hvor Overvågningsudvalget spiller en væsentlig rolle i at sikre koordinationen mellem indsatser via godkendelse af udvælgelseskriterier, forventes der at være god sammenhæng i praksis. Fx kan Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse vælge at udbrede en vellykket regional indsats til at omfatte hele landet. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan også vælge at lade regionerne udmønte indsatserne på ungdomsuddannelsesområdet og fokusere deres midler på andre mål og indsatser i ESF plus programmet. Endelig kan Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og regionerne vælge at igangsætte en fælles indsats med henblik på at imødekomme både nationale og regionale udfordringer og således øge effekterne af indsatsen.

Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet

Hav- Fiskeri- og Akvakulturprogrammet (EHFAF-programmet) forvaltes som det eneste af programmerne i Fiskeristyrelsen. Programmet støtter primært aktiviteter inden for fiskeri- og akvakultursektoren samt natur- og miljøindsatser inden for det akvatiske miljø. Der vil kunne forekomme risiko for overlap med Regionalfonden og Fonden for Retfærdig Omstilling i forhold til fremme af cirkulær økonomi, udvikling og markedsmodning af grønne teknologier inden for akvakultur og fiskeri. Med øje for risikoen for dobbeltfinansiering er der dog samtidig potentiale for synergi og komplementaritet, som Erhvervsstyrelsen og Fiskeristyrelsen vil tilstræbe gennem gensidig koordination. Der er fx potentiale for komplementaritet inden for turisme og klimavenlig teknologi udviklet med støtte fra Regionalfonden eller Fonden for Retfærdig Omstilling, som vil kunne skaleres og tilpasses med støtte fra EHFAF i forhold til implementering i fiskeri- og akvakultursektoren.

Indsatserne under regionalfonds- og socialfondsprogrammerne samt Fonden for Retfærdig Omstilling vil blive koordineret med indsatsen under Hav-, Fiskeri- og Akvakultur-programmet, herunder via Erhvervsstyrelsens og Fiskeristyrelsens gensidige repræsentation i overvågningsudvalgene for fondene. Det er desuden hensigten efter behov at afholde koordineringsmøder mellem forvaltningsmyndighederne for fondene med henblik på fx at drøfte udmøntningen af ansøgningsrunder og fremdriften i de operationelle programmer. Endelig vil udvælgelseskriterier for de enkelte ordninger blive sendt i høring i overvågningsudvalget i overensstemmelse med forordningen om fælles bestemmelser med henblik på opmærksomhed på synergi og risiko for overlappende indsatser.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi for udmøntningen af regionalfonds- og socialfondsprogrammerne skal desuden ifølge lov om erhvervsfremme være koordineret med relevante statslige strategier på fx det erhvervspolitiske, turismepolitiske, forsknings- og innovationspolitiske og det internationale område.

Komplementaritet og synergi mellem de fonde, der er omfattet af partnerskabsaftalen, IGFV og andre EU-instrumenter

HOME programmerne

Det danske IGFV-program (Instrument for Grænseforvaltning og Visa) vil fokusere på nationale prioriteter i forhold til de to specifikke målsætninger vedr. integreret grænseforvaltning og visumpolitik. Fokus vil bl.a. være på Frontex-bidrag, implementering af henstillinger fra Schengen-evalueringer og Frontex' sårbarhedsvurderinger samt nye IT-systemer i forhold til interoperabilitet og den reviderede VIS-forordning. Støttemodtagere vil forventeligt være offentlige myndigheder. Potentialitet for synergi og komplementaritet med de øvrige fonde i partnerskabsaftalen ligger primært i, at virksomheders internationale samarbejde og handel har bedre vilkår, når der sikres et højt sikkerhedsniveau internt i Unionen, samtidig med at den frie bevægelighed for personer i Unionen opretholdes, i fuld overensstemmelse med relevant gældende EU-ret og Unionens og medlemsstaternes internationale forpligtelser som følge af internationale instrumenter, som de er part i. Der er ikke lagt op til, at det danske Hav-, Fiskeri- og Akvakultur-program skal støtte kystvagtfunktioner. Der vil derfor ikke være overlap mellem det danske IGFV-program og Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet.

Danmark deltager som følge af retsforbeholdet ikke i AMIF og ISF.

Synergier med projekter finansieret af toldkontroludstyrsinstrumentet (CCEI), som udgør det andet instrument under den integrerede grænseforvaltningsfond, forventes ikke i forbindelse med BMVI-projekter. Eventuelle ansøgninger om CCEI-støtte vil blive koordineret af Skatteministeriet. Der er på nuværende tidspunkt ikke taget stilling til, om Danmark vil søge om CCEI-støtte. Synergier med danske programmer under andre EU-fonde omfattet af CPR-forordningen er heller ikke forudsat, fordi disse programmer ikke indeholder prioriteringer relateret til integreret grænseforvaltning eller visumpolitik. Som følge heraf er der ingen risiko for dobbeltfinansiering.

Forvaltningsmyndigheden for BMVI-programmet vil holde tæt kontakt med forvaltningsmyndighederne for andre EU-fonde for at undersøge eventuelle fremtidige synergier og sikre, at der ikke vil være dobbeltfinansiering.

EU's makroregionale strategi for Østersøregionen

Programmerne i partnerskabsaftalen bidrager til målene i EU's makroregionale strategi for Østersøregionen (EUSBSR). Gennem fondenes investeringer i internationalt samarbejde inden for fx innovation bindes aktører i Østersøregionen tættere sammen. Alle fondene har også ligesom Østersøstrategien øget velstand som mål. I perioden 2021-2027 vil det øgede fokus på grøn omstilling bidrage til Østersøstrategiens målsætninger for renere havmiljø, øget biodiversitet, renere skibsfart og klimatilpasning. Politikområder med særlig relevans for de operationelle programmer er fremhævet i selve programmerne i overensstemmelse med forordningen om fælles bestemmelser. Erhvervsstyrelsen deltager i netværket af forvaltningsmyndigheder inden for Østersøregionen og bidrager derigennem til koordination af indsatser og investeringer.

Horizon Europe

I Danmark tilstræbes synergi gennem udmøntning af Regionalfondene til at modne flere danske SMV'er til deltagelse i HEU-partnerskaber med det formål at understøtte *danske, innovative virksomheders internationalisering*. Virksomheders deltagelse i samarbejde om strategiudvikling og konkrete innovationsprojekter med stærke, internationale aktører har generelt en positiv betydning for deres konkurrenceevne og markedsadgang. Samarbejde med de bedste fagmiljøer uden for Danmark er samtidig en forudsætning, hvis danske innovationsmiljøer skal være i verdensklasse og bidrage med løsninger på de største globale udfordringer, ikke mindst den grønne omstilling. Erhvervsstyrelsen har et tæt samarbejde om innovationsklyngeindsatser med Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, der har ressortansvaret for Horizon Europe i Danmark.

Aktioner under Regionalfondene, Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfonden og Fonden for Retfærdig Omstilling vil tilstræbe synergi med forsknings- og innovationsinstrumenter under Horizon-missionen Hav og vand, med særligt henblik på at understøtte dansk intelligent specialisering inden for bæredygtig, blå økonomi som en vigtig vej til at fremme innovative investeringer, styrke konkurrenceevnen i Det Blå Danmark og relaterede værdikæder og samtidig udløse nye muligheder inden for interregionale partnerskaber. Disse aktioner vil tilstræbe synergi med investeringer i bevarelse og genopretning af hav- og vådområders økosystemer, nul forurening samt klimaneutrale investeringer under Hav- og vand-missionen.

Inden for støtte til marin viden og vidensbaseret fiskeriforvaltning fra Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfonden vil de videnskabelige institutioner, der deltager i projekterne, bidrage til, at der sker den nødvendige koordination og sikring af mest mulig synergi.

Der er potentiale for synergi mellem Fonden for Retfærdig Omstillings støtte og relevante Horizon-partnerskaber med grønt fokus.

Kreativt Europa og Horisont Europas Cluster 2

Der er potentiale for synergi mellem Kreativt Europas støtte til den kreative sektors konkurrenceevne mv., idet Danmark i 2020-2023 har udpeget *Animation, spil og film, Lydteknologi* samt *Design, mode og møbler* som områder for intelligent specialisering. Tilsvarende gælder Cluster 2 under Horisont Europa. Erhvervsstyrelsen vil i den forbindelse have fokus på, at Regionalfondene ikke dobbeltfinansierer aktiviteter under disse ordninger, men samtidig tilstræbe, at danske SMV'er bliver modnet til at indgå i de fælleseuropæiske programmer, som er relevante for dem.

Genopretningsfonden (RRF)

Genopretningsfonden komplementerer i Danmark investeringerne fra fondene omfattet af partnerskabsaftalen gennem skattetiltag, der styrker den grønne omstilling. Genopretningsplanens grønne skattereform fremmer bl.a. et mere bæredygtigt landbrug, mens regionalfondsprogrammet kan investere i den nødvendige forretningsudvikling og primærsektorens samarbejde med andre sektorer om fx grøn innovation. Socialfondsprogrammet komplementerer genopretningsplanen ved at investere i de kompetencer, som efterspørges af virksomhederne i bl.a. den grønne og digitale omstilling, som også de landerapporten 2019 peger på: At fortsatte investeringer i kvalifikation og uddannelse er vigtige for at opretholde Danmarks langsigtede, inklusive vækst. Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfonden vil fokusere på innovation og udvikling og kun i meget begrænset omfang yde støtte til erhvervsinvesteringer, og disse vil være afgrænset til mindre virksomheder.

Genopretningsfonden finansierer bl.a. også en digitaliseringsfond, der skal udmøntes i 2022-2025 på baggrund af anbefalinger fra regeringens digitaliseringspartnerskab. Digitaliseringspartnerskabet har bl.a. leveret anbefalinger til, hvordan regeringen bringer danske virksomheder styrket ind i en digital fremtid, og hvordan Danmark som samfund sikrer fremtidens digitale erhverv og arbejdspladser. Anbefalingernes formål er således at fastholde Danmark som et digitalt foregangsland og udstillingsvindue, som kan sikre fremtidig dansk eksport af digitale løsninger og teknologi. Indsatserne under digitaliseringsfonden vil følge op på anbefalingerne og forventes at skabe synergi med regionalfondsprogrammet, som kan støtte spredningen af digitale teknologier og udviklingen af nye digitale løsninger, mens socialfondsprogrammet bidrager med at udbrede de digitale kompetencer i arbejdsstyrken. Grundlæggende vurderes tiltagene i Genopretningsfonden at bidrage til øget beskæftigelse og efterspørgsel efter uddannet arbejdskraft. Finansministeriet koordinerer tiltagene i Genopretningsplanen med Erhvervsstyrelsen via Erhvervsministeriet.

Der forventes ikke behov for koordination mellem digitaliseringsfonden og Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfonden, men generel fremme af digitalisering under digitaliseringsfonden vil have effekter og mulighed for synergi til mindre, målrettede indsatser under Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfonden, eksempelvis under indsatsen for fiskerikontrol.

For at få den fulde effekt og virkningsfulde indsatser af de massive investeringer under Genopretningsfonden er det centralt, at udbuddet af arbejdskraft er til stede, og at mangel på arbejdskraft imødegås. Mangel på kvalificeret arbejdskraft betragtes som en væsentlig barriere for den digitale og grønne omstilling.

Brexit-reserven (BAR)

Mens regionalfondsprogrammet støtter øget internationalisering af SMV'er generelt, fokuserer Brexit-reserven i Danmark på at styrke internationale afsætningsmuligheder for SMV'er, der har oplevet en eksportnedgang som følge af Brexit. Dette realiseres gennem støtte til privat rådgivning om bl.a. investering i digital teknologi samt støtte til eksportfremmende teknologi. Samtidig forventes iværksat en række vejledningsinitiativer, som komplementerer den private rådgivning om internationalisering og digitalisering, som SMV'er kan få via regionalfondsprogrammet og indsatser under REACT-EU, fx Virksomhedsprogrammet. Erhvervsstyrelsen står i rollen som forvaltningsmyndighed for Regionalfonden og Socialfonden Plus for at koordinere disse elementer i Brexit-reserven.

Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet fokuserer på den grønne omstilling af fiskeri og akvakultursektoren og fremme af et bæredygtigt akvatisk miljø på længere sigt. Brexit-reserven har som formål at bidrage til at afbøde de kortsigtede, negative konsekvenser, der direkte følger af brexit, herunder strukturel tilpasning. Der vil således være en afgrænsning af indsatser, der støttes af henholdsvis Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet og brexit-reserven, dels i forhold til tid, dels til typen af indsatser.

Digital Europa og SMV:Digital

Digitalisering rummer både et potentiale for udvikling af innovative løsninger og produkter til markedet og som kilde til styrket konkurrenceevne.

Digitale teknologier er identificeret som en dansk styrkeposition i strategien for intelligent specialisering 2020-2023 (*Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023*), og digitalisering er et væsentligt element i styrkelse af små og mellemstore virksomheders innovationskraft og konkurrenceevne. Komplementaritet sikres først og fremmest ved tæt koordination mellem Erhvervsstyrelsen og European Digital Innovation Hubs, der bliver udvalgt af Europa-Kommissionen. Der er potentiale for synergi

inden for områder og aktiviteter, hvor digitale teknologier kan bidrage til at styrke innovation og konkurrenceevne blandt SMV'er og dermed understøtte jobskabelse og være med til at fastholde et højt beskæftigelsesniveau i Danmark. Socialfonden har en vigtig opgave i at fremme digitale kompetencer og kvalifikationer. Erhvervsstyrelsen koordinerer Digital Europa-programmet i Danmark, og der er et tæt internt samarbejde med de dele af styrelsen, som forvalter strukturfondsmidlerne. Regionalfonden kan under iagttagelse af relevante forordninger og i overensstemmelse med Kommissionens vejledning anvendes til medfinansiering af projekter inden for Digital Europa-programmet.

Erhvervsstyrelsen forvalter også et antal nationale digitale indsatser, bl.a. SMV:Digital, som også er delvist EU-finansieret (via Regionalfonden, REACT-EU og Genopretningsplanen). SMV:Digital er et samlet program, hvor virksomheder kan få hjælp til digital omstilling. Programmet indeholder en række relevante tilbud i form af tilskud til indkøb af privat rådgivning, innovative sprint-forløb, kompetenceforløb, sparring og netværk samt vejledning om regulering og konkurrencevilkår. Tilbuddene er typisk mere standardiserede end de mere skræddersyede tilbud, som forventes støttet af Regionalfonden og Socialfonden. Med REACT-EU er der tilføjet et kompetenceben til SMV:Digital, således at virksomheder, der får adgang til rådgivning om digitalisering, kan koble det med skræddersyet digital opkvalificering af medarbejdere.

Kompetenceudvikling og bistand til digital omstilling er ikke omfattet af Hav-, Fiskeri- og Akvakultur-programmet.

Indre markedsprogrammet

Enterprise Europe Netværket (EEN) har formål og opgaver, der overlapper med programmerne omfattet af partnerskabsaftalen, men EEN forventes pga. det begrænsede budget til EEN primært at skabe synergi ved at kunne agere bindeled mellem de mange tilbud.

Efter konsolideringen af innovationsklynger i Danmark er de landsdækkende klyngerorganisationer bedre rustet til at indgå i internationalt klynge-til-klynge-samarbejde end tidligere, og dette forventes at skabe solid synergi med Eurocluster-initiativet. De landsdækkende klynger for danske områder for intelligent specialisering er oplagte kanaler for SMV'ers og iværksætteres deltagelse i internationale værdikædesamarbejder, der bl.a. kan bidrage til grøn og digital omstilling.

Indre markedsprogrammets turismeindsatser forventes at komplementere særligt regionalfondsprogrammets investeringer i forudsætningskabende turismeinfrastruktur og REACT-EU's støtte til iværksættere inden for turismebranchen.

Landdistriktsfonden (CAP), Lokale Aktions Grupper (LAG) og LIFE samt EU's langsigtede vision for landdistrikter

Regeringen støtter målsætningerne med EU's langsigtede vision for landdistrikter. Regeringen vil arbejde for, at den foreslåede pagt for landdistrikterne bedst muligt fremmer den grønne og digitale omstilling samt styrker det indre marked, samtidigt med at beskæftigelsen i landdistrikterne fastholdes og den sociale udvikling fremmes. Regeringen vil arbejde for, at implementeringen af pagten og den foreslåede handlingsplan for landdistrikterne integreres i allerede eksisterende instrumenter.

I den kommende programperiode vil der være behov for koordinering mellem Landdistriktsfonden, Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfonden, Regionalfonden og Socialfonden Plus, da disse fonde også er aktive i landdistrikterne. Det bemærkes, at disse fonde har forskellige programperioder, da programperioden for Landdistriktsfonden først starter den 1. januar 2023, mens programperioden for de øvrige fonde er startet den 1. januar 2021.

Som udgangspunkt adresserer de fire fonde forskellige udfordringer og har forskellige målgrupper, men på visse områder supplerer fondene også hinanden. Støtte under Landdistriktsfonden vil således være målrettet indsatsen inden for landbrugserhvervet, mens Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfonden retter sig mod fiskeri- og akvakultursektoren, og Regionalfonden og Socialfonden Plus retter sig mod andre sektorer. Det kan for eksempel være områder som erhvervsudvikling, iværksætteri, byudvikling, digitalisering, turisme, uddannelse og social inklusion mv.

Virksomheder i primærsektoren kan i udgangspunktet modtage støtte fra både fondene omfattet af partnerskabsaftalen og den strategiske CAP-plan. Primærerhverv kan dog kun indgå i konkrete regionalfonds- og socialfondsprojekter, hvis det sker i samarbejde med virksomheder eller aktører fra andre sektorer, fx med henblik på innovationssamarbejde.

Regionalfonden og Socialfonden Plus bidrager også til at styrke landdistrikternes rolle i samfundet. Det drejer sig fx om Regionalfondens investeringer i innovation inden for fødevarer og bioressourcer, som er et dansk område for intelligent specialisering i 2020-2023. Det gælder også Socialfonden Plus' støtte til kompetenceudvikling, iværksætteri og adgang til uddannelse, som kan komme landdistrikterne til gode.

Regionalfondsprogrammet kan yde støtte til forudsætningskabende turismeinfrastruktur, når investeringen har strukturel betydning for et lokalområdes beskæftigelse og turismevekstpotentiale. Regionalfondsprogrammet adskiller sig derfor fra LAG-projekter ved størrelsen på projekterne, idet LAG-projekterne vil være væsentligt mindre.

Der er potentiale for synergi mellem programmerne omfattet af partnerskabsaftalen og den strategiske CAP-plan i forhold til bl.a. investeringer i ny teknologi, grøn omstilling, ressourceeffektivitet, miljøbeskyttelse, forvaltning af naturressourcer samt modvirkning af og tilpasning til klimaforandringerne. Da byudvikling ikke er en prioritet indsats for LAG, er det mindre relevant at tænke LAG-projekter ind i relation til regionalfondsprojekter om bæredygtig byudvikling.

EU's LIFE-program understøtter ligesom Regionalfonden SMV'ers udvikling af innovative grønne løsninger. Regionalfonden kan også støtte modningen af SMV'er til at indgå i LIFE-programmet og dermed skabe synergi. Forvaltningsmyndighederne vil skabe muligheder for at drage fordel af mulige komplementariteter og synergi med LIFE-programmet. Dette kunne udmønte sig i samfinansiering af projekter tildelt Seal of Excellence under LIFE-programmet og strategiske integrerede projekter.

Det vurderes, at der kan være potentiale for synergi mellem ordningen Vandløbsrestaurering under Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfonden, der bl.a. omfatter forbedring af de fysiske forhold i kortlagte og afgrænsede vandområder til gavn for flora og fauna ivandløb, og visse ordninger under Landdistriktsfonden. Det gælder f.eks. fysiske vandløbsindsatser på landbrugsjorder, vådområdeprojekter og lavbundsprojekter.

Der vil desuden være synergi mellem lokale aktionsgrupper under LAG-ordningen, der gennemføres under Landdistriktsfonden, og støtte til lokale fiskeriaktionsgrupper (FLAG-ordningen). Støtte til lokale fiskeriaktionsgrupper har i programperioden 2014-2020 været omfattet af Hav- og Fiskeriudviklingsprogrammet, men fra 2021 videreføres indsatsen som en selvstændig, national støtteordning uden for Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfonden. Dermed anvendes der ikke længere EU-midler til denne ordning.

Der vurderes ikke at være overlap mellem CAP- og Hav-, Fiskeri- og Akvakultur-programmerne, da der bl.a. vil være fokus på forskellige sektorer, men i forhold til programmernes miljø- og naturindsats vil der være synergi og komplementaritet, da begge programmer støtter miljøindsatser omkring vandløb. CAP yder tilskud til vådområder, der reducerer næringsstoftilførslen til kystvandene, og fysiske indsatser på landbrugsjord, typisk i form af gravearbejde på vandløbets brinker, inklusive permanent tinglysning af tilstødende landbrugsarealer, mens Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet gennemfører restaurering af vandløb, der forbedrer vandløbets fysiske tilstand til gavn for gydepladser, flora og faunas levevilkår og mulighed for passage og spredning i vandområderne. Både CAP-indsatsen og Hav-, Fiskeri- og Akvakultur-indsatserne forbedrer den økologiske tilstand i kortlagte og målsatte vandløbsstrækninger gennem en forbedring af de fysiske forhold i vandløbene, så disse kan opfylde vandrammedirektivets målsætninger, og der skal derfor sikres styring af indsatserne på tværs. Vådområdeindsatserne i CAP kan også omfatte målsatte vandløbsstrækninger, og indsatserne her skal derfor også koordineres for overlap med indsatserne i vandløb under Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet. Som led i legalitetskontrollen er der opmærksomhed på sammensætningen af projektf finansieringen, herunder at projekter ikke er dobbeltfinansierede.

Det er hensigten efter behov at afholde koordineringsmøder mellem forvaltningsmyndighederne for programmerne under CAP, Hav-, Fiskeri- og Akvakultur fonden, Regionalfonden og Socialfonden Plus med henblik på at drøfte emner af fælles interesse.

Connecting Europe Facility (CEF)

Fondene omfattet af partnerskabsaftalen komplementerer CEF-programmet ved at støtte udviklingen af innovative løsninger, der kan skaleres, og ved at sikre, at arbejdsstyrken har de kompetencer, der kræves for at realisere den grønne og digitale omstilling, som CEF-programmet understøtter. Omvendt betyder CEF-programmets investeringer i fysisk og digital infrastruktur, at SMV'erne kan agere på et sammenhængende indre marked, hvor moderne og opdateret digital infrastruktur er en forudsætning for at høste alle fordelene ved nye, digitale produkter og tjenester. Et eksempel er Regionalfondens investeringer i udvikling og udbredelse af e-fakturering blandt danske SMV'er, som understøtter CEF-programmets støtte til at udbrede det på europæisk plan.

Et andet eksempel er forventet støtte fra Fonden for Retfærdig Omstilling til udvikling af energiløsninger, fx Power-to-X og CCS, samt omskoling af medarbejdere.

Blå økonomi

Danmark er en betydende søfartsnation, og Det Blå Danmark er blandt frontløberne for den grønne omstilling af søfarten i både Danmark og globalt. Erhvervet beskæftiger direkte ca. 60.000 personer i Danmark og 4,5 mio. i EU og eksporterer for knap 300 mia. kr. om året. Både regeringen og erhvervet arbejder for klimaneutral søfart i 2050. Dette afspejles også i Danmarks strategi for intelligent specialisering 2020-2023, hvor *maritime erhverv og logistik* er udpeget som område for intelligent specialisering sammen med bl.a. *energiteknologi, miljøteknologi* samt *fødevarer og bioresources*.

Derudover er det en prioritet for Europa-Kommissionen at skabe en grøn og bæredygtig blå økonomi i EU samt sikre en bæredygtig forvaltning af havene. Europa-Kommissionens strategi *EU-strategi for udnyttelse af potentialet i offshore vedvarende energi med en klima neutral fremtid for øje* peger på offshore energi som en af de mest lovende kilder til vedvarende energi, og til at sikre ren energi og opfylde Europas mål for reduktion af CO₂. Her peger Kommissionen på, at der skal stærke samarbejder til på tværs af EU for at udløse potentialerne og opskalere produktionen og an-

vendelsen af offshore-energi. Europa-Kommissionen ønsker bl.a. at understøtte en kvalificeret arbejdsstyrke på tværs af den blå økonomi, hvor der generelt er efterspørgsel på arbejdskraft. Regionalfonden kan investere i indsatser, der vil være i tråd med de maritime initiativer under Fit for 55-pakken, herunder FuelEU Maritime, der har til formål at øge brugen af grønne brændstoffer i søfarten samt Kommissionens nye strategi for en bæredygtig blå økonomi i EU. Det kan fx være investeringer i grøn havneinfrastruktur som led i etablering af grønne, maritime korridorer, hvor nye, grønne teknologier og drivmidler til større skibe kan udvikles og testes på demonstrationsskibe i et realistisk miljø. Det kan fremme udviklingen af nye, grønne teknologier, som kan fremme klimaomstillingen og eksporteres internationalt. Socialfonden Plus vil på samme vis kunne støtte opkvalificering af personale til teknisk og sikkerhedsmæssigt at kunne håndtere nye brændstoffer. Regionalfonden og Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet vil kunne støtte innovations- og demonstrationsprojekter med fokus på nye, grønne brændstofteknologier på skibe, som kan fremme udviklingen af teknologier til fremtidens klimaneutrale skibsfart. Det vil kunne skabe nye, grønne løsninger, som vil kunne bruges internationalt og skabe nye arbejdspladser. Socialfonden Plus vil kunne støtte maritime virksomheders adgang til kvalificeret arbejdskraft, som er tilpasningsdygtigt i forhold til både en digital og grøn omstilling af den maritime sektor.

Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammets fokus er i vidt omfang i overensstemmelse med prioriteterne i Kommissionens strategi om bæredygtig blå økonomi i EU (2021). Udover de ovennævnte indsatser vil programmet bl.a. støtte aktiviteter til reduktion i marint affald, biodiversitetsbeskyttelse, udvikling af økosystemtjenester, i overensstemmelse med EU's grønne pagt og den nationale akvakulturstrategi støtte udvikling af akvakultur og blå biomasse. Endelig vil bæredygtig turisme indirekte blive understøttet gennem restaurering af vandløb og udvikling af kystfiskeriet, herunder for at fremme fiskeriaktivitet i de mindre fiskerihavne.

3. Bidrag til budgetgarantien under InvestEU med begrundelse

De danske programmer bidrager ikke til budgetgarantien under InvestEU.

Tabel 1: Bidrag til InvestEU (opdeling efter år)

Fond	Bidrag fra (regionskategori)	Bidrag til InvestEU-vindue(r)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	I alt
EFRU	Mere udviklede regioner		0	0	0	0	0	0	0	0
EFRU	Overgangsregioner		0	0	0	0	0	0	0	0
EFRU	Mindre udviklede regioner		0	0	0	0	0	0	0	0
ESF+	Mere udviklede regioner		0	0	0	0	0	0	0	0
ESF+	Overgangsregioner		0	0	0	0	0	0	0	0
ESF+	Mindre udviklede regioner		0	0	0	0	0	0	0	0
EHFAF	Ikke relevant		0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 2: Bidrag til InvestEU (oversigt)

Fond	Regionskategori*	Vindue 1 Bæredygtig infrastruktur (a)	Vindue 2 Forskning, innovation og digitalisering (b)	Vindue 3 SMV (c)	Vindue 4 Sociale investeringer og færdigheder (d)	I alt (f)=(a)+(b)+(c)+(d)
EFRU	Mere udviklede regioner	0	0	0	0	0
EFRU	Mindre udviklede regioner	0	0	0	0	0
EFRU	Overgangsregioner	0	0	0	0	0
ESF+	Mere udviklede regioner	0	0	0	0	0
ESF+	Mindre udviklede regioner	0	0	0	0	0
ESF+	Overgangsregioner	0	0	0	0	0
EHFAF		0	0	0	0	0
I alt		0	0	0	0	0

4. Overførsler

En medlemsstat anmoder om en:

☐	Overførsel mellem regionskategorier
☐	Overførsel til instrumenter under direkte eller indirekte forvaltning
☐	Overførsel mellem EFRU, ESF+, Samhørighedsfonden eller til en anden fond eller andre fonde
☐	Overførsel af midler fra EFRU og ESF+ som supplerende støtte til Fonden for Retfærdig Omstilling
☒	Overførsler fra europæisk territorialt samarbejde til investeringer i beskæftigelse og vækst

4.1. Overførsler mellem regionskategorier

Danmark foretager ingen overførsler mellem regionskategorier.

Tabel 2: Overførsel mellem regionskategorier (oversigt)

Regionskategori	Overføres til:	Overførselsbeløb	Overførsels andel af den oprindelige tildeling
Mindre udviklede regioner	Mere udviklede regioner	0	0
Mindre udviklede regioner	Overgangsregioner	0	0
Mere udviklede regioner	Overgangsregioner	0	0
Mere udviklede regioner	Mindre udviklede regioner	0	0
Overgangsregioner	Mere udviklede regioner	0	0
Overgangsregioner	Mindre udviklede regioner	0	0

4.2 Overførsler til instrumenter under direkte eller indirekte forvaltning

Danmark foretager ingen overførsler til instrumenter under direkte eller indirekte forvaltning.

Tabel 2: Overførsler til instrumenter under direkte eller indirekte forvaltning, hvis en sådan mulighed er fastsat i basisretsakten* (oversigt)

Fond	Regionskategori	Instrument 1	Instrument 2	Instrument 3	I alt
EFRU	Mere udviklede regioner				0
EFRU	Overgangsregioner				0
EFRU	Mindre udviklede regioner				0
ESF+	Mere udviklede regioner				0
ESF+	Overgangsregioner				0
ESF+	Mindre udviklede regioner				0

Fond	Regionskategori	Instrument 1	Instrument 2	Instrument 3	I alt
EHFAF					0
I alt					0

4.3. Overførsler mellem EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden og til en anden fond eller andre fonde

Danmark foretager ingen overførsler mellem de nævnte fonde og andre fonde.

Tablet 2: overførsler mellem EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden eller til en anden fond eller andre fonde (oversigt)*

Overførsel til	Overførsel fra	EFRU Mere udviklede regioner	EFRU Overgangsregioner	EFRU Mindre udviklede regioner	ESF+ Mere udviklede regioner	ESF+ Overgangsregioner	ESF+ Mindre udviklede regioner	EHFAF	IGFV	I alt
EFRU	Mere udviklede regioner				0	0	0	0	0	0
EFRU	Overgangsregioner				0	0	0	0	0	0
EFRU	Mindre udviklede regioner				0	0	0	0	0	0
ESF+	Mere udviklede regioner	0	0	0				0	0	0
ESF+	Overgangsregioner	0	0	0				0	0	0
ESF+	Mindre udviklede regioner	0	0	0				0	0	0
EHFAF	0	0	0	0	0	0	0		0	0
I alt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4.4. Overførsel af midler fra EFRU og ESF+ som supplerende støtte til Fonden for Retfærdig Omstilling med begrundelse

Danmark foretager ingen overførsler mellem de nævnte fonde og Fonden for Retfærdig Omstilling.

Tabel 2: Overførsel af midler fra EFRU og ESF+ som supplerende støtte til Fonden for Retfærdig Omstilling (begrundelse)

	Overførsel (supplerende støtte) pr. regionskategori fra:	Overførsler til FRO til området beliggende i*:
EFRU	Mere udviklede regioner	0
EFRU	Overgangsregioner	0
EFRU	Mindre udviklede regioner	0
ESF+	Mere udviklede regioner	0
ESF+	Overgangsregioner	0
ESF+	Mindre udviklede regioner	0
I alt	Mere udviklede regioner	0
I alt	Overgangsregioner	0
I alt	Mindre udviklede regioner	0

* FRO-midlerne bør suppleres med EFRU- eller ESF+-midler i den regionskategori, hvor det pågældende område er beliggende.

4.5. Overførsler fra europæisk territorialt samarbejde til investeringer i beskæftigelse og vækst

Tabel 1: Overførsler fra europæisk territorialt samarbejde til investeringer i beskæftigelse og vækst

1A: Overførsel fra målet om europæisk territorialt samarbejde

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
Grænseoverskridende regioner	0	18.135.806	18.427.122	18.724.263	19.027.346	15.766.453	16.081.782	106.162.772
Tværnationale regioner	0	0	0	0	0	0	0	0
Regioner i den yderste periferi	0	0	0	0	0	0	0	0

1B: Overførsel til målet om investeringer i beskæftigelse og vækst

Fond	Regi- onska- tegori	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
ERDF	Mere udvik- lede re- gioner	0	12.421.651	12.621.181	12.824.700	13.032.289	10.798.824	11.014.801	72.713.446
ERDF	Over- gangs- regio- ner	0	5.714.155	5.805.941	5.899.563	5.995.057	4.967.629	5.066.981	33.449.326
ERDF	Mindre udvik- lede re- gioner	0	0	0	0	0	0	0	0
ESF+	Mere udvik- lede re- gioner	0	0	0	0	0	0	0	0
ESF+	Over- gangs- regio- ner	0	0	0	0	0	0	0	0
ESF+	Mindre udvik- lede re- gioner	0	0	0	0	0	0	0	0
FRO		0	0	0	0	0	0	0	0
Sam- hørig- heds- fonden		0	0	0	0	0	0	0	0

Begrundelse for overførsel

På grund af de kriterier, der ligger til grund for fordelingen af midler mellem målet om investeringer i vækst og beskæftigelse og målet om europæisk territorielt samarbejde, vil der for Danmarks vedkommende som udgangspunkt ske en markant forskydning i forholdet mellem de to mål i 2021-2027 sammenlignet med 2014-2020 fra målet om investeringer i vækst og beskæftigelse til målet om europæisk territorielt samarbejde. Fordelingsnøglen betyder, at andelen til målet om investeringer i vækst og beskæftigelse reduceres betragteligt, mens andelen til målet om europæisk territorielt samarbejde stiger med ca. 80 pct. Samtidig er den danske andel til europæisk territorielt samarbejde markant større end andre medlemslandes. Danmark er - ud over Luxembourg - den eneste medlemsstat, hvor ca. halvdelen af strukturfondsmidlerne i udgangspunktet er allokeret til Interreg. Med denne fordeling af midler står Danmark til at modtage et markant mindre beløb til de nationale programmer for perioden 2021-2027 i forhold til de gældende nationale programmer i 2014-2020-perioden.

Denne markante forskydning vil have indflydelse på Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses mulighed for at understøtte gennemførelsen af programmer under målet om investeringer i vækst og beskæftigelse og Danmarks strategi for intelligent specialisering via virksomhedsrettede indsatser hovedsageligt inden for uddannelse, innovation og iværksætteri, herunder i yderområderne, der ligger længst fra de større byer og har en lav erhvervsindkomst pr. indbygger. For at sikre tilstrækkelig volumen i de nationale indsatser for vækst og beskæftigelse i Danmark og for at sikre en vis kontinuitet er der fra dansk side et ønske om at overføre midler fra målet om europæisk territorielt samarbejde til målet om investeringer i vækst og beskæftigelse. Erfaringerne fra 2014-2020-perioden er, at de nationalt forankrede projekter under målet om regional konkurrenceevne og beskæftigelse generelt har givet gode resultater, inddraget mange små og mellemstore virksomheder og har haft fokus på udviklingen af yderområderne. Samarbejde har været en af nøglerne til succes, og regionalfondsprogrammet 2021-2027 styrker fokus på samarbejde mellem SMV'er og andre aktører nationalt og internationalt.

Danmark er et lille hjemmemarked, og derfor spiller øget internationalisering i de danske virksomheder og international samhandel en afgørende betydning for virksomhedernes konkurrenceevne, produktivitet og vækst. Samtidig øger adgangen til vigtige eksportmarkeder danske virksomheders produktivitet via specialisering og stordriftsfordele, da virksomhedernes vækstmuligheder ikke længere er begrænset af hjemmemarkedets størrelse. Danske virksomheder har dog potentiale for internationalt samarbejde, som rækker længere væk end blot Danmarks nabolande og nærmarkeder. Udløsning af danske virksomheders globale potentiale kan i højere grad realiseres med støtte fra Regionalfonden end gennem ETC-programmerne. Støtten fra Regionalfonden forventes at styrke danske klyngers og virksomheders internationaliseringsgrad og deres samarbejde med internationale partnere i andre EU-lande og globalt. De nationalt udpegede klyngeorganisationer, som understøtter Danmarks strategi for intelligent specialisering, er i 2021-2024 pålagt internationaliseringskrav, som udspecificeres i deres årlige handleplaner.

Danmark anmoder derfor om en overførsel fra de grænseoverskridende programmer under målet om europæisk territorielt samarbejde på 106,2 mio. EUR (løbende priser) for perioden 2021-2027. Midlerne overføres til både de mere udviklede og overgangsregioner, og overførslen fordeles efter befolkningsandel. Efter flytningen vil der - set over hele perioden 2021-2027 – fortsat være mere end 25 pct. af midlerne fra strukturfondene til rådighed for målet om europæisk territorielt samarbejde, og ca. 5 pct. mere end i 2014-2020. Danmark vil derfor fortsat være et af de lande i Europa, der bruger den største andel af sin regionalfonds- og socialfondskonvolut på territorielt samarbejde, og andelen er markant over EU-gennemsnittet.

5. Form for EU-bidrag til teknisk bistand

Valg af form for EU-bidrag til teknisk bistand

☒ Teknisk bistand, jf. artikel 36, stk. 4*
☐ Teknisk bistand, jf. artikel 36, stk. 5**

*Vælges denne, skal tabel 1 i afsnit 8 udfyldes.
**Vælges denne, skal tabel 2 i afsnit 8 udfyldes.

Begrundelse

Danmark har valgt at beregne udgifter til teknisk bistand som faktiske omkostninger, jf. artikel 36, stk. 4.

6. Tematisk koncentration

6.1.

Medlemsstaten beslutter at:

☐ Overholde tematisk koncentration på nationalt plan
☒ Overholde tematisk koncentration på regionskategoriniveau

6.2.

Medlemsstaten overholder kravene om tematisk koncentration

Tematisk koncentration	for	Planlagte ESF+- programmer
Social inklusion, programmeret under de specifikke målsætninger i artikel 4, litra h)-l), i ESF+-forordningen	25,00%	2021DK05SFPR001
Støtte til de socialt dårligst stillede, programmeret under de specifikke målsætninger i artikel 4, litra m), og i behørigt begrundede tilfælde i artikel 4, litra l), i ESF+-forordningen	3,00%	2021DK05SFPR001
Støtte til ungdomsbeskæftigelse, programmeret under de specifikke målsætninger i artikel 4, litra a), f) og l), i ESF+-forordningen	0,00%	2021DK05SFPR001
Støtte til bekæmpelse af børnefattigdom, programmeret under de specifikke målsætninger i artikel 4, litra f), h)-l), i ESF+-forordningen	0,00%	2021DK05SFPR001
Kapacitetsopbygning mellem arbejdsmarkedets parter og NGO'er, programmeret under alle de specifikke målsætninger, undtagen artikel 4, litra m), i ESF+-forordningen	0,00%	2021DK05SFPR001

7. Foreløbig finansiel tildeling fra hver af de fonde, der er omfattet af partnerskabsaftalen pr. politikmålsætning, FRO's specifikke målsætning og teknisk bistand, på nationalt plan og på regionalt plan, hvis det er relevant

Tabel 8: Foreløbig finansiel tildeling fra EFRU, Samhørighedsfonden, FRO, ESF+, EHFAF pr. politikmålsætning, FRO's specifikke målsætning og teknisk bistand*

Politik- målsæt- ninger, FRO's speci- fikke målsæt- ning el- ler tek- nisk bi- stand	EFRU Regions- kategori	EFRU Tildeling pr. Regionskate- gori	FRO*** Tildeling på natio- nalt plan	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 3	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 4	ESF+ Regionskate- gori	ESF+ Tildeling pr. re- gionskategori	EHFAF Tildeling på na- tionalt plan	I alt
Politik- målsæt- ning 1	<i>Mere ud- viklede regioner</i>	89.290.083				<i>Mere udvik- lede regioner</i>	0		
Politik- målsæt- ning 1	<i>Over- gangsre- gioner</i>	41.074.841				<i>Overgangsre- gioner</i>	0		
Politisk målsæt- ning 1	<i>Nationalt plan (to- tal af re- gionska- tegorier)</i>	130.364.924				<i>Nationalt plan (total af regionskate- gorier)</i>	0	0	130.364.924
Politisk målsæt- ning 2	<i>Mere ud- viklede regioner</i>	48.703.683				<i>Mere udvik- lede regioner</i>	0		

Politik- målsæt- ninger, FRO's speci- fikke målsæt- ning el- ler tek- nisk bi- stand	EFRU Regions- kategori	EFRU Tildeling pr. Regionskate- gori	FRO*** Tildeling på natio- nalt plan	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 3	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 4	ESF+ Regionskate- gori	ESF+ Tildeling pr. re- gionskategori	EHFAF Tildeling på na- tionalt plan	I alt
Politisk målsæt- ning 2	<i>Over- gangsre- gioner</i>	22.404.459				<i>Overgangsre- gioner</i>	0		
Politisk målsæt- ning 2	<i>Nationalt plan (to- tal af re- gionska- tegorier)</i>	71.108.142				<i>Nationalt plan (total af regionskate- gorier)</i>	0	188.938.762	260.046.904
Politisk målsæt- ning 3	<i>Mere ud- viklede regioner</i>	0				<i>Mere udvik- lede regioner</i>	0		
Politisk målsæt- ning 3	<i>Over- gangsre- gioner</i>	0				<i>Overgangsre- gioner</i>	0		
Politisk målsæt- ning 3	<i>Nationalt plan (to- tal af re- gionska- tegorier)</i>	0				<i>Nationalt plan (total af regionskate- gorier)</i>	0	0	0

Politik- målsæt- ninger, FRO's speci- fikke målsæt- ning el- ler tek- nisk bi- stand	EFRU Regions- kategori	EFRU Tildeling pr. Regionskate- gori	FRO*** Tildeling på nation- alt plan	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 3	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 4	ESF+ Regionskate- gori	ESF+ Tildeling pr. re- gionskategori	EHFAF Tildeling på na- tionalt plan	I alt
Politisk målsæt- ning 4	<i>Mere ud- viklede regioner</i>	11.364.191				<i>Mere udvik- lede regioner</i>	78.569.415		
Politisk målsæt- ning 4	<i>Over- gangsre- gioner</i>	5.227.705				<i>Overgangsre- gioner</i>	36.143.165		
Politisk målsæt- ning 4	<i>Nationalt plan (to- tal af re- gionska- tegorier)</i>	16.591.896				<i>Nationalt plan (total af regionskate- gorier)</i>	114.712.580	0	131.304.476
Politisk målsæt- ning 5	<i>Mere ud- viklede regioner</i>	12.987.649				<i>Mere udvik- lede regioner</i>	0		
Politisk målsæt- ning 5	<i>Over- gangsre- gioner</i>	5.974.523				<i>Overgangsre- gioner</i>	0		

Politik-målsætninger, FRO's specifikke målsætning eller teknisk bistand	EFRU Regionskategori	EFRU Tildeling pr. Regionskategori	FRO*** Tildeling på nationalt plan	FRO*** FRO-midler efter artikel 3	FRO*** FRO-midler efter artikel 4	ESF+ Regionskategori	ESF+ Tildeling pr. regionskategori	EHFAF Tildeling på nationalt plan	I alt
Politisk målsætning 5	<i>Nationalt plan (total af regionskategorier)</i>	18.962.172				<i>Nationalt plan (total af regionskategorier)</i>	0	0	18.962.172
FRO specifikke målsætning			88.968.963	38.957.168	50.011.795				
Teknisk bistand i henhold til artikel 36, stk. 4, i forordningen om fælles bestemmelser (hvis det er relevant)	<i>Mere udviklede regioner</i>	6.940.740	[udestår]	[udestår]	[udestår]	<i>Mere udviklede regioner</i>	3.359.068		

Politik- målsæt- ninger, FRO's speci- fikke målsæt- ning el- ler tek- nisk bi- stand	EFRU Regions- kategori	EFRU Tildeling pr. Regionskate- gori	FRO*** Tildeling på natio- nalt plan	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 3	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 4	ESF+ Regionskate- gori	ESF+ Tildeling pr. re- gionskategori	EHFAF Tildeling på na- tionalt plan	I alt
Teknisk bistand i henhold til artikel 36, stk. 4, i for- ordnin- gen om fælles bestem- melser (hvis det er rele- vant)	<i>Over- gangsre- gioner</i>	3.192.849	[udestår]	[udestår]	[udestår]	<i>Overgangsre- gioner</i>	1.545.224		
Teknisk bistand i henhold til arti- kel 36, stk. 4, i forord- ningen om fæl- les be- stem- melser (hvis det	<i>Nationalt plan (to- tal af re- gionska- tegorier)</i>	10.133.589	[udestår]	[udestår]	[udestår]	<i>Nationalt plan (total af regionskate- gorier)</i>	4.904.292	12.030.547	27.068.428

Politik- målsæt- ninger, FRO's speci- fikke målsæt- ning el- ler tek- nisk bi- stand	EFRU Regions- kategori	EFRU Tildeling pr. Regionskate- gori	FRO*** Tildeling på natio- nalt plan	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 3	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 4	ESF+ Regionskate- gori	ESF+ Tildeling pr. re- gionskategori	EHFAF Tildeling på na- tionalt plan	I alt
er rele- vant)									
<i>Teknisk bistand i henhold til arti- kel 36, stk. 5, i forord- ningen om fæl- les be- stemmel- ser (hvis det er re- levant)</i>	<i>Mere ud- viklede regioner</i>	0	0	0	0	<i>Mere udvik- lede regioner</i>	0		
<i>Teknisk bistand i henhold til arti- kel 36, stk. 5, i forord- ningen</i>	<i>Over- gangsre- gioner</i>	0	0	0	0	<i>Overgangsre- gioner</i>	0		

Politik- målsæt- ninger, FRO's speci- fikke målsæt- ning el- ler tek- nisk bi- stand	EFRU Regions- kategori	EFRU Tildeling pr. Regionskate- gori	FRO*** Tildeling på natio- nalt plan	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 3	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 4	ESF+ Regionskate- gori	ESF+ Tildeling pr. re- gionskategori	EHFAF Tildeling på na- tionalt plan	I alt
<i>om fæl- les be- stemmel- ser (hvis det er re- levant)</i>									
<i>Teknisk bistand i henhold til arti- kel 37 i forord- ningen om fæl- les be- stemmel- ser (hvis det er re- levant)</i>	<i>Mere ud- viklede regioner</i>	0	0	0	0	<i>Mere udvik- lede regioner</i>	0		
<i>Teknisk bistand i henhold til arti- kel 37 i forord- ningen</i>	<i>Over- gangsre- gioner</i>	0	0	0	0	<i>Overgangsre- gioner</i>	0		

Politik- målsæt- ninger, FRO's speci- fikke målsæt- ning el- ler tek- nisk bi- stand	EFRU Regions- kategori	EFRU Tildeling pr. Regionskate- gori	FRO*** Tildeling på natio- nalt plan	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 3	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 4	ESF+ Regionskate- gori	ESF+ Tildeling pr. re- gionskategori	EHFAF Tildeling på na- tionalt plan	I alt
<i>om fæl- les be- stemmel- ser (hvis det er re- levant)</i>									
I alt	Mere ud- viklede regioner	169.286.346				Mere udvik- lede regioner	81.928.483		
I alt	Over- gangsre- gioner	77.874.377				Overgangsre- gioner	37.688.389		
I alt	Nationalt plan (to- tal af re- gionska- tegorier)	247.160.723				Nationalt plan (total af regionskate- gorier)	119.616.872	200.696.309	656.715.867
FRO- midler efter ar- tikel 7 (vedrø- rende FRO- midler				[udestår]					

Politik- målsæt- ninger, FRO's speci- fikke målsæt- ning el- ler tek- nisk bi- stand	EFRU Regions- kategori	EFRU Tildeling pr. Regionskate- gori	FRO*** Tildeling på nation- alt plan	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 3	FRO*** FRO-mid- ler efter artikel 4	ESF+ Regionskate- gori	ESF+ Tildeling pr. re- gionskategori	EHFAF Tildeling på na- tionalt plan	I alt
efter ar- tikel 3)									
FRO- midler efter ar- tikel 7 (vedrø- rende FRO- midler efter ar- tikel 4)					[udestår]	<i>total</i>			
I alt		247.160.723	88.968.963	38.957.168	50.011.795		119.616.872	200.696.309	656.715.867

8. Fortegnelse over planlagte programmer under de fonde, der er omfattet af partnerskabsaftalen, med de respektive foreløbige finansielle tildelinger pr. fond og de tilsvarende nationale bidrag pr. regionskategori

Tabel 1. Liste over planlagte programmer¹ med foreløbige finansielle tildelinger*

Titel	Fond	Regions-kategori	EU-bidrag	Nationalt bidrag	I alt
2021DK16RFPR001 - Nationalt program for EU's Regionalfond i Danmark: Stærke virksomheder gennem innovation, digitalisering og grøn omstilling	ERDF	Mere udviklede regioner	169.286.346	253.929.518	423.215.864
2021DK16RFPR001 - Nationalt program for EU's Regionalfond i Danmark: Stærke virksomheder gennem innovation, digitalisering og grøn omstilling	ERDF	Overgang sregioner	77.874.377	51.916.252	129.790.629
2021DK05SFPR001 - Et stærkere Danmark gennem uddannelse og kompetencer	ESF+	Mere udviklede regioner	81.928.483	119.619.000	201.547.483
2021DK05SFPR001 - Et stærkere Danmark gennem uddannelse og kompetencer	ESF+	Overgang sregioner	37.688.389	24.523.206	62.211.595
2021DK16JTTPR001 - Grønne teknologier og kompetencer til retfærdig omstilling	FRO-tildeling (artikel 3 i FRO-forordningen)		38.957.168	38.957.168	77.914.336
2021DK16JTTPR001 - Grønne teknologier og kompetencer til retfærdig omstilling	FRO-tildeling (artikel 4 i FRO-forordningen)		50.011.795	50.011.795	100.023.590
I alt	ERDF, CF, JTF, ESF+		455.746.558	538.956.939	994.703.497
2021DK14MFPR001 - European Maritime, Fisheries and Aquaculture	EMFAF		200.969.309	86.129.704	287.099.013

¹ I tilfælde af at der vælges teknisk bistand i henhold til artikel 36, stk. 4, i forordningen om fælles bestemmelser.

Titel	Fond	Regions-kategori	EU-bidrag	Nationalt bidrag	I alt
Fund - Programme for Danmark					
I alt	Alle fonde		656.715.867	625.086.643	1.281.802.510

*Beløbet bør omfatte de fleksibilitetsbeløb i overensstemmelse med artikel 18 i forordningen om fælles bestemmelser, der er foreløbigt tildelt. Den faktiske tildeling af fleksibilitetsbeløbene vil først blive bekræftet ved midtvejs gennemgangen.

**Programmerne kan være flerfundsprogrammer i overensstemmelse med artikel 25, stk. 1, i forordningen om fælles bestemmelser (ligesom prioriteter kan være flerfunds prioriteter i overensstemmelse med artikel 22, stk. 2, i forordningen om fælles bestemmelser). Når FRO bidrager til et program, skal FRO-tildelingen omfatte supplerende overførsler og opdeles, så beløbene angives i overensstemmelse med artikel 3 og 4 i FRO-forordningen.

Tabel 3. Liste over planlagte Interreg-programmer

Programnummer	Navn
2021TC16FFIR001	Urbact IV
2021TC16FFTN003	(Interreg VI-B) Baltic Sea region
2021TC16RFCB012	(Interreg VI-A) Poland-Denmark-Germany-Lithuania-Sweden (South Baltic)
2021TC16RFCB025	(Interreg VI-A) Sweden-Denmark-Norway (Öresund-Kattegat-Skagerrak)
2021TC16RFCB048	(Interreg VI-A) Germany-Denmark
2021TC16RFIR001	(Interreg VI-C) Interreg Europe
2021TC16RFIR002	(Interreg VI-C) Interact
2021TC16RFIR004	ESPO 2030 Cooperation Programme
2021TC16RFTN004	(Interreg VI-B) North Sea

9. Et sammendrag af de påtænkte aktioner med henblik på at styrke den administrative kapacitet til gennemførelse af de fonde, der er omfattet af partnerskabsaftalen

Der forudses ikke væsentlige ændringer i det administrative set-up vedrørende Socialfonden, Regionalfonden samt Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfonden i forhold til forrige programperiode. Det betyder, at forvaltningsmyndighederne fortsat er henholdsvis Erhvervsstyrelsen og Fiskeristyrelsen, idet Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse indstiller projekter til tilsagn og afslag til Erhvervsstyrelsen. Derudover nedsættes ligesom for perioden 2014-2020 et særligt indstillingsudvalg for bæredygtig byudvikling i overensstemmelse med national ret. Erhvervsstyrelsen udpeges desuden som forvaltningsmyndighed for Fonden for Retfærdig Omstilling. Der forudses derfor en stor grad af kontinuitet i alle led af behandlingen af projektansøgninger, idet erfaringer fra tidligere programperiode videregives.

I forbindelse med opstart af programperioden gennemføres systematisk kompetenceudvikling af de administrative medarbejdere, der er involveret i sagsbehandlingen, for derved at sikre et bredt kendskab til programmerne, reglerne, støtteberettigelsesreglerne, ansøgningsmaterialet mv.

Endvidere gennemføres løbende kompetenceudvikling i forbindelse med rekruttering af nye medarbejdere, hvor Erhvervsstyrelsen og Fiskeristyrelsen dels gennemfører et fast uddannelsesforløb for nye medarbejdere, dels i en periode sikrer kompetenceudvikling gennem sparring og sidemandsoplæring.

Sluttelig sikres den løbende kompetenceudvikling af de administrative medarbejdere via faste sagsbehandlingsmøder, hvorigennem det sikres, at de administrative medarbejdere, der er involveret i sagsbehandlingen, bliver holdt ajour med regler og praksis for sagsbehandlingen.

For så vidt angår forvaltning af Hav, Fiskeri- og Akvakulturfonden er der sket en styrkelse af den juridiske kompetenceudvikling og der er forud for programperiodens start tilført flere medarbejdere med juridiske kompetencer.

Nogle støttemodtagere har i 2014-2020-programperioden begået fejl ved aflæggelse af regnskaber over de støtteberettigede udgifter. En stor andel af disse identificerede fejl er forsøgt imødekommet gennem støtteberettigelsesregler, som på mange punkter er forenklede for at minimere fejl, men som samtidig også er lagt til grund for den planlagte kontrol, de administrative sagsbehandlere skal gennemføre på projekterne. Forvaltningsmyndigheden identificerer løbende eventuelle fejlkilder og tilpasser løbende indholdet i kontrollen hertil.

Erhvervsstyrelsen og den centrale revisor, som reviderer projektrengnskaberne under Socialfonden Plus og Regionalfonden samt Fonden for Retfærdig Omstilling, oparbejder endvidere samlet stor viden om de fejl, der opstår i projekterne. Erhvervsstyrelsen afholder derfor løbende møder med den udpegede revisor for at sikre, at viden deles mellem revisor og Erhvervsstyrelsen.

For at imødekomme fejl fra projekternes side afholdes løbende møder og kurser for støttemodtagere. Alle støttemodtagere deltager i et opstartsmøde med Erhvervsstyrelsen, hvor tilsagnsvilkår, administration og støtteberettigelsesregler bliver gennemgået.

Revisor gennemfører obligatoriske kurser i administration af EU-støttede projekter, og Erhvervsstyrelsen gennemfører kurser i brugen af det projektrapporteringsværktøj, støttemodtagerne skal anvende i deres afrapporteringer til Erhvervsstyrelsen.

Det er Erhvervsstyrelsens vurdering, at deltagelse på disse kurser hjælper projekterne til at indsende afrapporteringer af en højere kvalitet end før deltagelsen.

10. En integreret tilgang til håndtering af de demografiske udfordringer og/eller specifikke behov i regioner og områder (hvis det er relevant)

De regionale forskelle i Danmark er ikke tilstrækkeligt store til at tilsige en særlig tilgang på programniveau. Dette er også en del af baggrunden for, at Danmark i 2021-2027 fortsætter med anvendelsen af nationale operationelle programmer.

Virksomhedernes behov og udviklingspotentialer i byer, landdistrikter og lokal- og yderområder er formet af unikke ressourcemæssige, geografiske og historiske omstændigheder. Disse forhold præger hvert områdes erhvervsstruktur. Nogle områder har flere store virksomheder,

der handler med hele verden, mens andre i højere grad kendetegnes af mindre og ofte familie-ejede virksomheder, der primært betjener lokalområdet.

Andre forhold som fx beliggenhed i forhold til infrastruktur, viden- og uddannelsesmiljøer og særlige lokale, kulturelle og historiske faktorer som iværksætterkultur, detailhandel og mikro-virksomheder, ildsjæle og handels- og købmandstraditioner er ligeledes vigtige. Derudover er områdernes erhvervsklima også en væsentlig faktor for vækst og udvikling. Samarbejde på tværs af kommuner og med andre offentlige aktører er med til at skabe gode rammer og en sammenhængende offentlig service for virksomheder i hele landet.

Alle disse hensyn indgår i strategien for decentral erhvervsfremme 2020-2023, som danner grundlaget for udmøntningen af regionalfonds- og socialfondsmidlerne. Det betyder, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i sin konkrete udmøntning kan tage højde for særlige stedbaserede demografiske udfordringer eller andre stedbaserede behov, som programmerne kan imødekomme. Det fremgår desuden af erhvervsministerens aftale med Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse om strategien for 2020-2023, at EU- og nationale midler skal bidrage til at styrke et mere sammenhængende Danmark og styrke erhvervs- og turismeudvikling i landdistrikterne.

11. Et sammendrag af vurderingen af, om de relevante grundforudsætninger er opfyldt, jf. artikel 15 og bilag III og IV (valgfrit)

Tabel 1: Grundforudsætninger

Grundforudsætninger	Fond	Udvalgt specifik målsætning (ikke relevant for EHFAP)	Sammendrag af vurderingen
Horisontale	Alle		[fremgår af programmerne]
Intelligent specialisering	ERDF		[fremgår af regionalfondsprogrammet]
Affald	ERDF		[fremgår af regionalfondsprogrammet]
ESF+ tematiske	ESF+		[fremgår af socialfondsprogrammet plus]

12. Foreløbigt klimabidragsmål

Fond	Preliminary climate contribution*
EFRU	79.719.526

* Svarende til de oplysninger, der medtages eller skal medtages i programmer som følge af interventionstyperne og den vejledende finansielle fordeling i medfør af artikel 22, stk. 3, litra d), nr. viii).